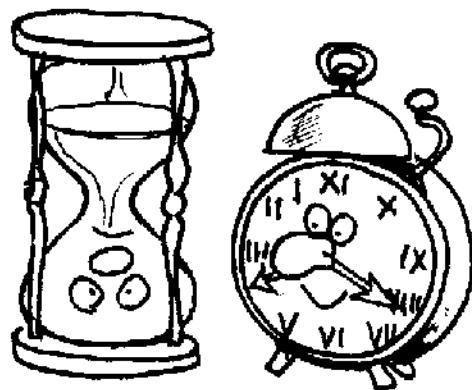

Savoir sans Frontières

KRONOLOGIKON

Jean-Pierre Petit

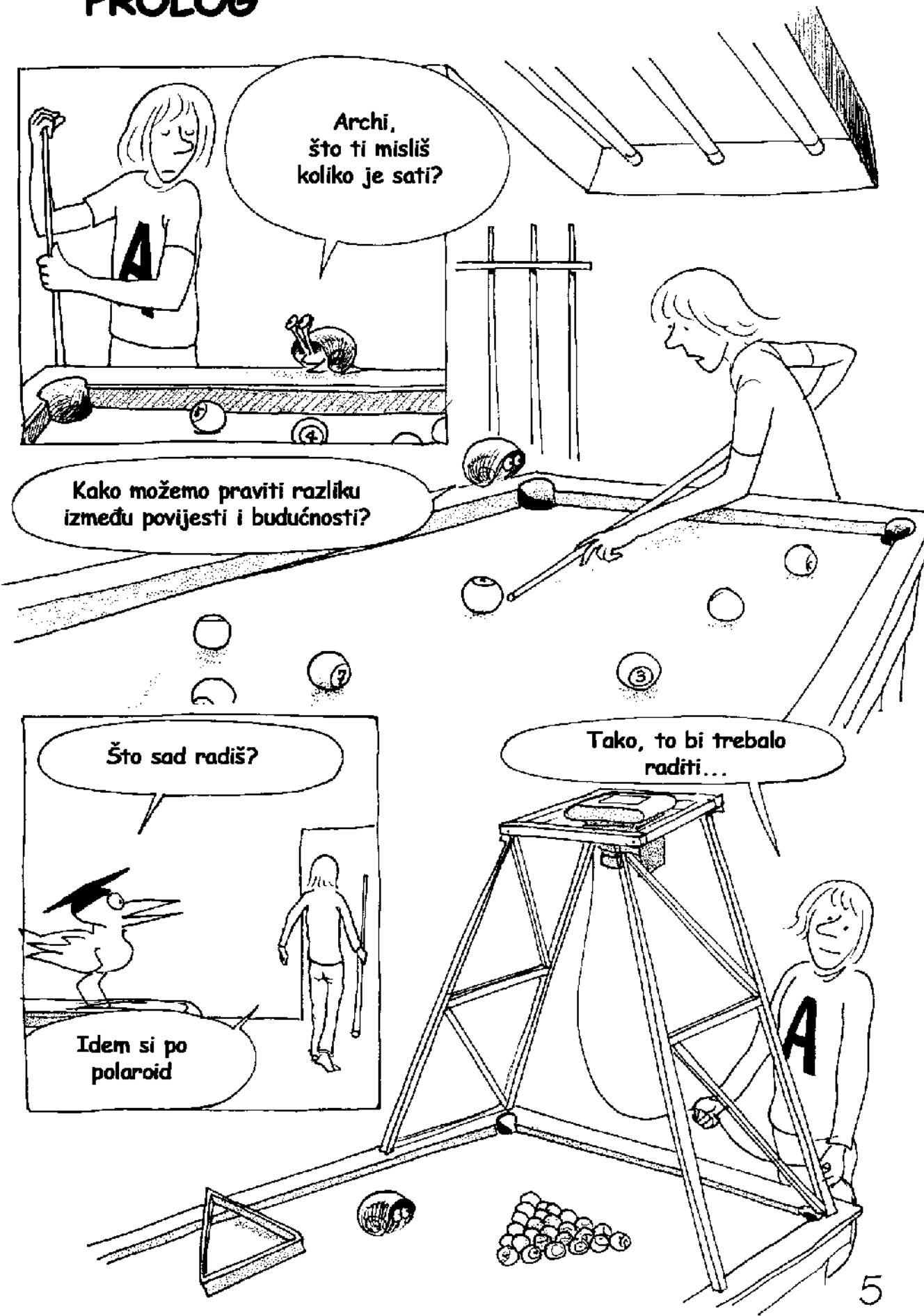
Prijevod
Tanja Mrkalj

<http://www.savoir-sans-frontieres.com>

L'antidote rime avec hurluberlu... Surtout ! Mais Kepler, Newton, Darwin, et même Einstein n'étaient-ils pas, eux aussi, un peu, des hurluberlus ? Si la science n'avancait que sur les sentiers battus, elle n'avancerait guère !

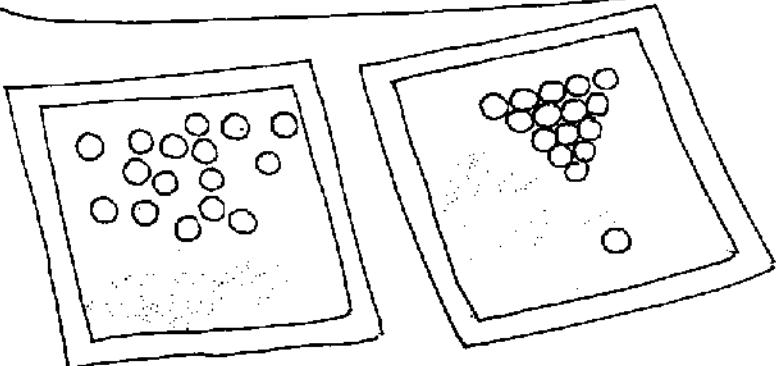

Jean-Claude Pecker

PROLOG

Sofill

Pogledaj ove snimke. Jedan slijedi za drugim. Mora postojati način za vremensko sortiranje ove dvije slike i tako odrediti njihovu kronologiju.

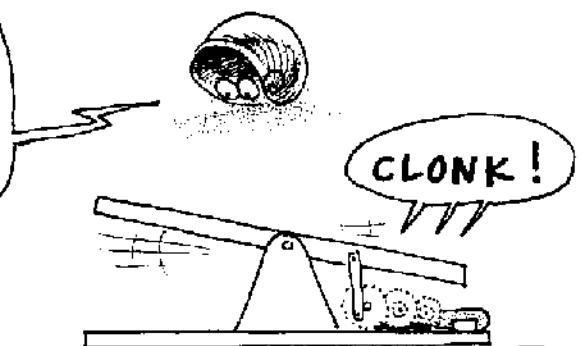
VJEROJATNOST

Sastoje se od ploče koja oscilira oko ose i koja uključuje sustavno uređene odjeljke

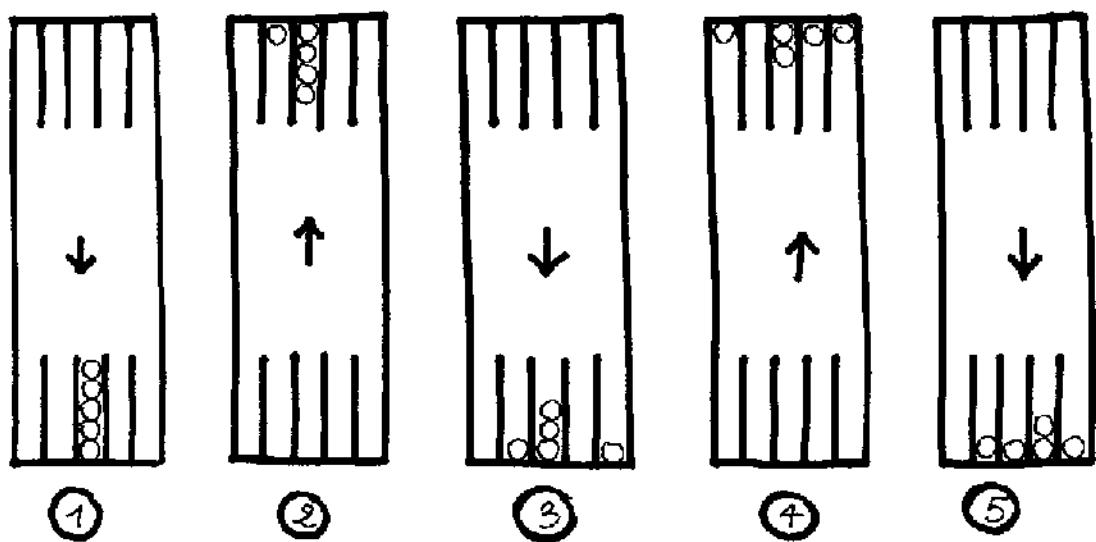
To je dobra ideja ali evo ovdje stroja koji to bude puno jasnije pokazao

Prije pokretanja stroja stavila sam 5 kuglica u jedan od odjeljaka, npr. u centralni

Dobro, radi. Ploča, čija je osa perfektno vodoravna, nježno oscilira a to dovodi do gibanja kuglica sa jednog na drugi kraj.

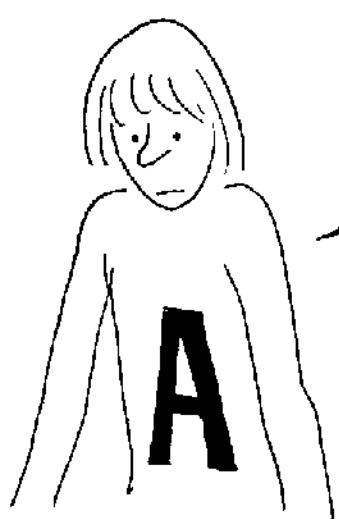

Pogledaj, male nepravilnosti u stroju a zračna turbulencija čini da kuglice ne ostaju u prvobitnom odjeljku već imaju tendenciju selenja prema graničnim odjeljcima.

Kuglice idu naprijed nazad, ali ne čini se da žele završiti u istom odjeljku.

Zato što je takva situacija previše nevjerojatna.

Na što misliš?

Razmisli malo. Šansa je jedan od pet da kuglica bude završila u datom žlijebu, npr. u broju 2. Takođe postoji šansa jedan od pet da to bude bila ona koja je već tamo. Znači šansa je jedan u dvadeset pet da dvije kuglice završe u istom žlijebu.

Vjerojatnost se povećava
i to čini

$$\frac{1}{5} \times \frac{1}{5} = \frac{1}{25}$$

Na isti način ako nasumično bacis
tri kuglice budeš dobio

$$\left(\frac{1}{5} \times \frac{1}{5} \times \frac{1}{5} = \frac{1}{125} \right), jednu šansu u$$

125 za to da sve kuglice budu
završile u istom žlijebu.

Što odgovara jednoj šansu u $5 \times 5 \times 5 \times 5$
a to jednoj šansi u 5^5

$$= 625$$
$$= 3125,$$
$$\text{vjerovatnost od } \frac{1}{3125} = 0,00032$$

Ako računamo da su svi žlijebovi istovrijedni,
vjerojatnost da 5 kuglica završe u istom žlijebu

$$\text{je } P = 5 \times 0,00032 = 0,0016$$

Čudno: jedna kugla u svakom žlijebu nije najviše vjerojatna?

Ako se svi žlijebovi smatraju istim onda su ovo vjerovatnosti povezane za svaku konfiguraciju

$$8 \rightarrow P = 0,0016$$

$$7 + 1 \rightarrow P = 0,032$$

$$6 + 2 + 0 \rightarrow P = 0,0384$$

$$5 + 3 + 0 \rightarrow P = 0,064$$

$$4 + 4 + 0 \rightarrow P = 0,192$$

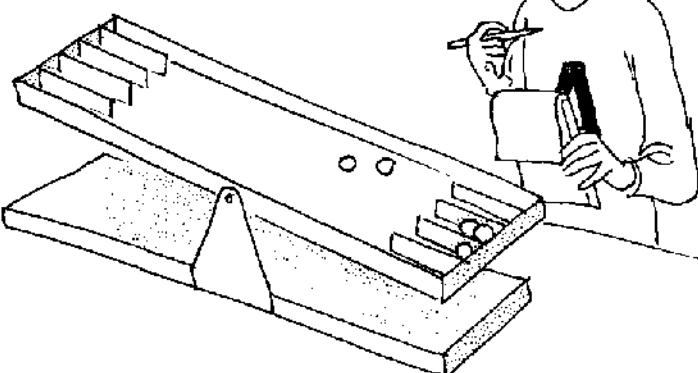
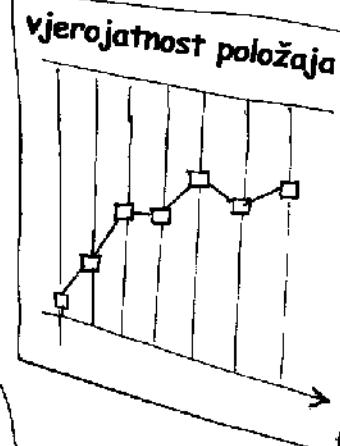
$$3 + 3 + 2 \rightarrow P = 0,288$$

$$2 + 2 + 4 \rightarrow P = 0,384$$

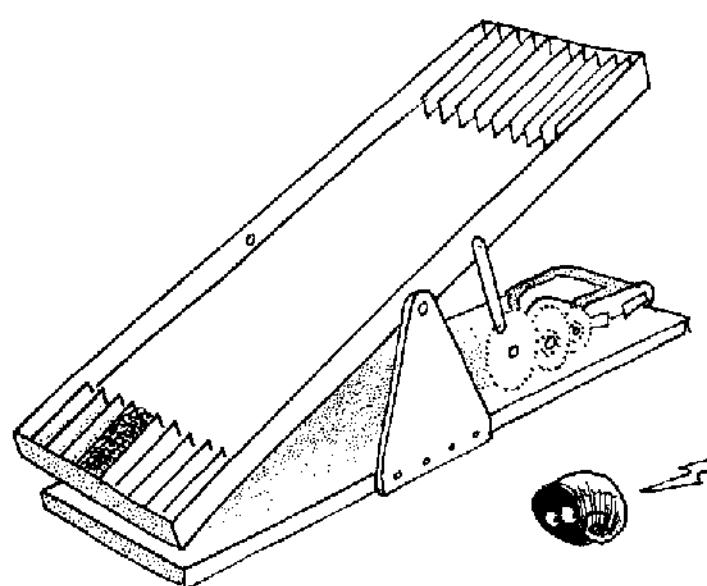
DRUGI PRINCIP

Idemo vidjeti vjerovatnosti uzastopne konfiguracije prema našem iskustvu

Prilično je jasno Sofi. Vjerovatnost položaja se brzo povećava praćen položajima sa najvećim vjerovatnoćama.

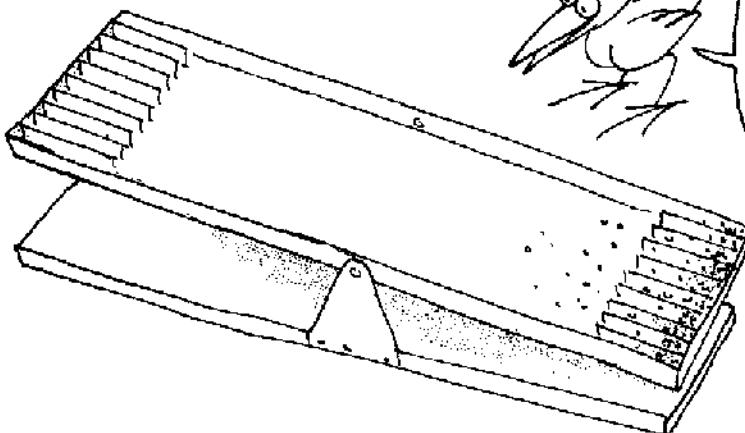
Pokušaj sa 10 žlijebova i 1000 kuglica

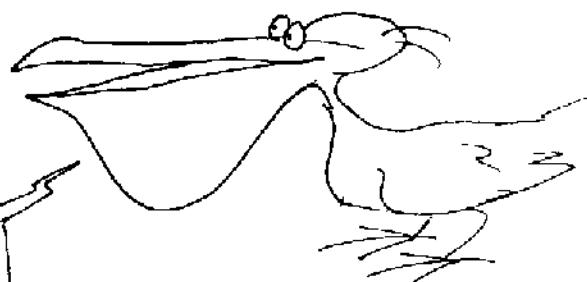
Archi rabi domet topa. Vjerojatnost
pronalazeњa 1000 kuglica u
istom žlijebu je $(1/10)^{1000} \approx 10^{-100}$,
tj. $P=0,0000\dots\dots 0001$ (998 nula)
Ekstremno malo

**Kad se stroj pokrene, kuglice
se raspodijeljuju praktički
podjednako u
različite žlijebove.**

Svi posmatrani položaji su tako jako blizu prosječnom položaju gdje svi žlijebovi budu imali isti broj kuglica (*).

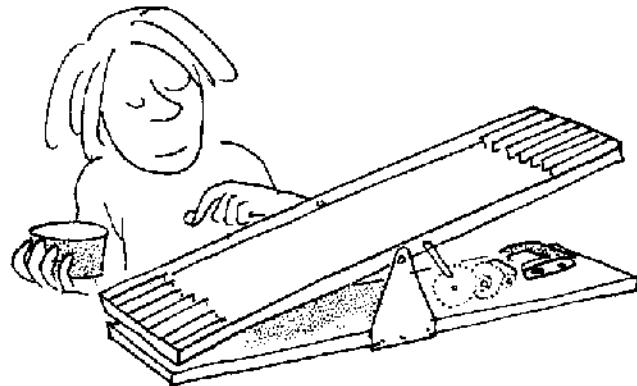
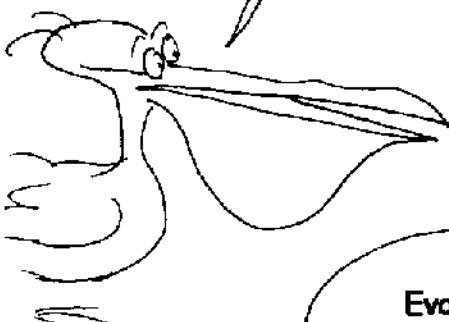

Shematiziramo ovaj rezultat u formi drugog principa tako što budemo rekli – bilo koji izoliran sustav teži ka svom najviše mogućnom položaju.

(*) Sustav koji ima ovaj oblik statističke stabilnosti zove se ERGODIC.

Što je ne-izoliran sustav?

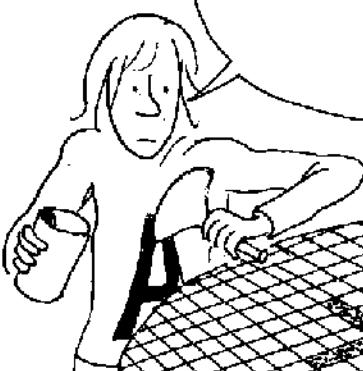
Evo jednog: kad se Archi umiješa u grupiranju kugli.

Hmmm...
možda je
vegetarijanac

Pogledaj Sofi, budem
poboljšao sustav. Grupirao sam
žlijebove na ploči i sad mogu
kreirati kakav hoću oblik od njih.

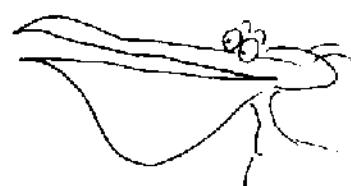
Izoliran sustav spreman
je prilaziti ka položaju
maksimalne stabinosti

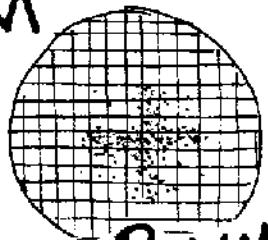
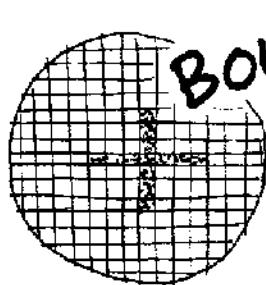
Sve smo prekrili sa
providnim poklopcom

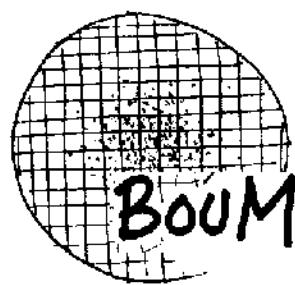
I?

Sad to samo treba udariti
nekoliko puta sa ovim čekićem

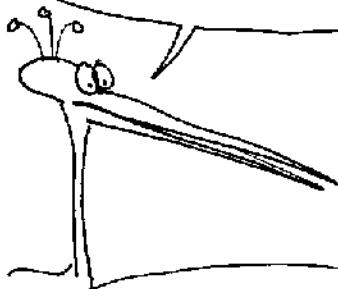

BOUM

BOUM

Što se zbiva?
Što si uradio?

Ne, Archi samo pravi sustav
u smjeru njegovog stanja
maksimalne vjerojatnosti

To je jasno. Poruka postaje
sve nečitkija. Informacija
progresivno degradira.

Drugim rječima, imam rješenje za
kronološki klasificirati dva položaja
izoliranog sustava. Onaj sa
najorganizovanim strukturu je najstariji.

Neizmjenjivost

Vidiš Archi, prirodna difuzija bude postupno uništila poruku koju smo napisali na nebu

OK?

Ali ne možemo ignorirati mogućnost iznovnog grupiranja tih koloritnih molekula i rekonstituiranja poruke.

Ehhi!

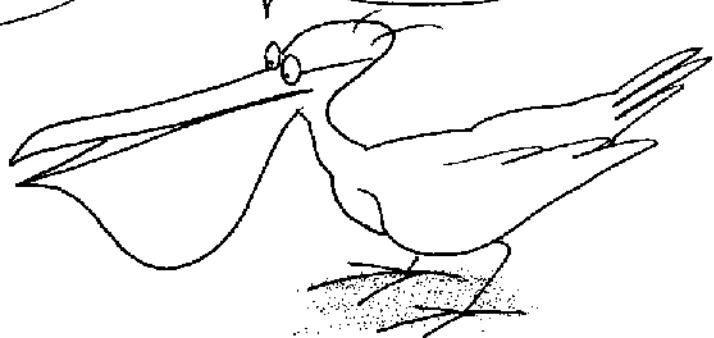
Kao što ne možemo ni potpuno isključiti mogućnost uspješnog udara čekića koji ponovno bude izgradio taj križ koji si imao ranije.

Ili ovo - molekule kolorita sa istom gustinom kao voda budu se nekako reformirale u orginalnu kapljku.

Ali kako su sve te vjerojatnosti jako slabe, mi ih budemo smatrali zanemarivim.

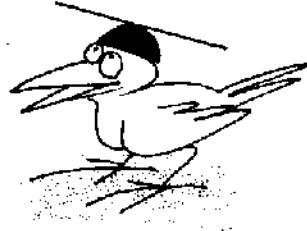
Znači Univerzum se nepopravljivo
giba ka kaosu.
Sladoled od vanile se topi a
planine se ruše.

Ukratko - sve ide k vragu.

Mi uobičajeno povezujemo ovaj fenomen sa
nepopravljivim povećanjem kvantiteta
zvanog ENTROPIJA

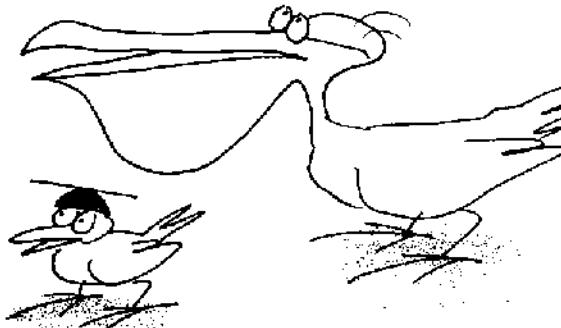
(*)

Pa to je uz nemiravajuće.
Budem si spremio čaj.

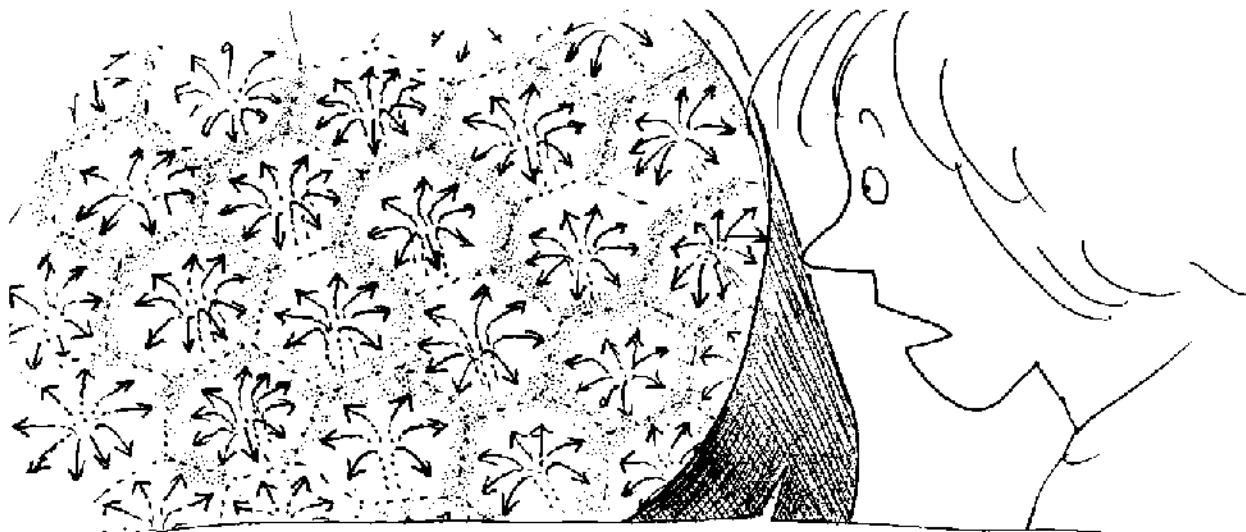

Ali izgleda tu leži odgovor.
Kako se entropija može
izmjestiti mi možemo klasificirati
stanje sustava kronološki.

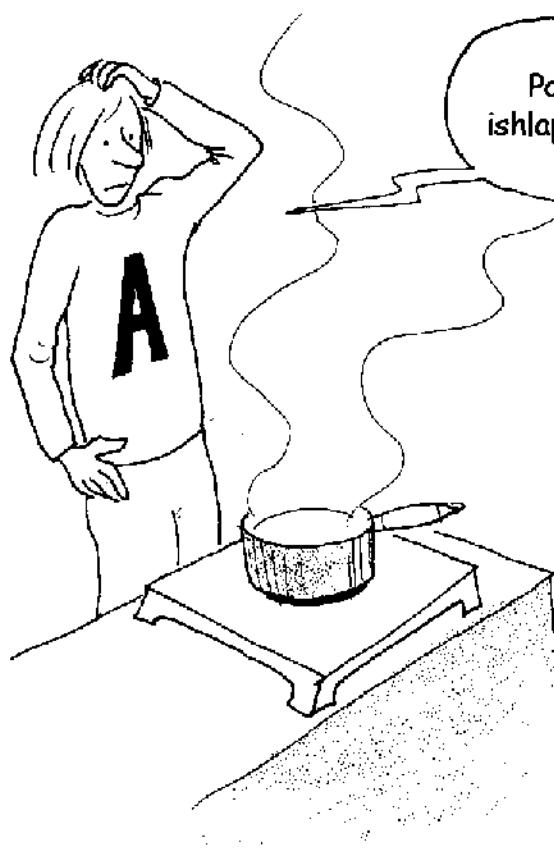

(*) Ako je P vjerojatnost stanja, entropija je
 $S = P \log P$ Gdje je log-logoritam

RASUTE STANICE

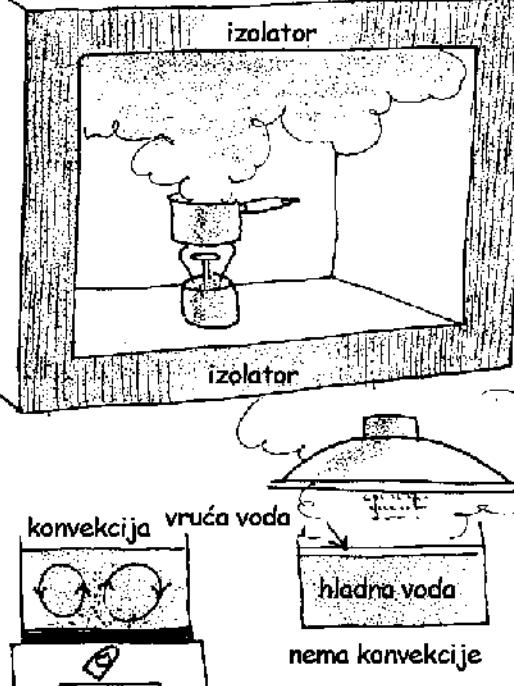
Ahal Kad grijem vodu pojavi se kovitlanje šestokutne mreže sustava, a tamo nije bilo ničeg, a opet moja ringla daje homogeno grijanje.

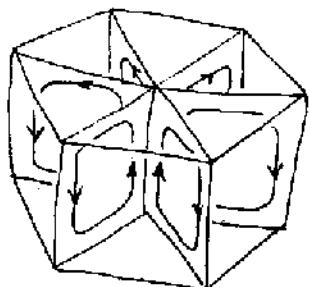
Pomislio sam si da sam stvorio nered ovim ishlapljavanjem vode a u stvari dobio sam red!?

Znači li to - ključala voda ima snagu umanjivanja entropije(mjere neadređenosti)?

To prosto znači - ova ideja o entropiji samo unosi u to cijeli izolirani sustav, to je tako reći spoj grijач-ionac za pirjanje-voda-atmosfera

Isto je mogućno naraviti ishlapljivanje vode bez kovitlanja, bez prenošenog gibanja, tako što se bude grijalo zračenjem odozgo, uporabom jednostavnog paraboličkog radijatora(*)

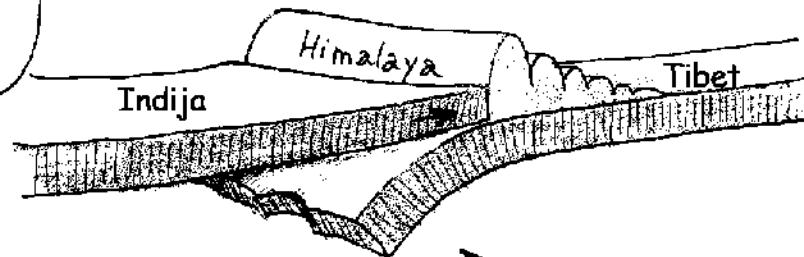
Ono što čini povećanje entropije nije vraćanje amorfizmu. Rasute stanice, kad se pojave, uzrokuju ubrzavanje ishlapljivanja, povećava se ukupna entropija.

Planine se samo urušavaju ali voda koju nose oblaci ubrzava njihovu eroziju

(*) pogledaj "If we flew?"

Ali, zar ne postoje i planine na Zemlji koje su se formirale kao što su Himalaji?

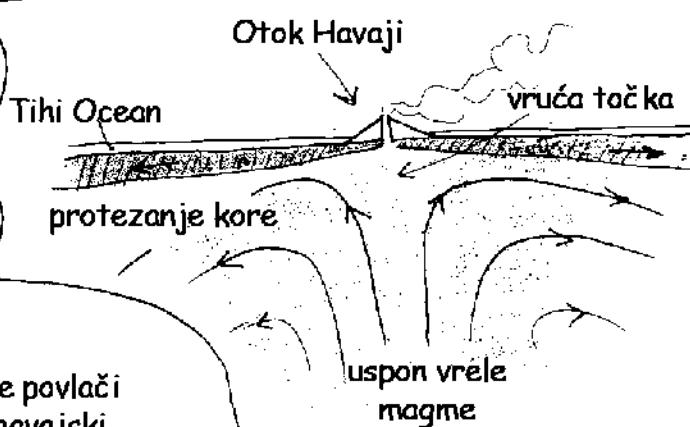
Učinkovito, da, to ide kroz Indijsku ploču, tako što gura Tibet, i tvori planinu

Sve je to rezultat prenošenja struje koju pokreće magma i pomaže puštanju topline u svom centru, to je održano pomoću raspadanja primitivnog Uranija 235

Misliš - u magmi ima konvektivnih stanica?

Naravno, a gibanje magme povlači zemljinu koru nešto kao havajski tip vulkana

Naravno, ako otkineš krastu rana ne bude mogla zarasti

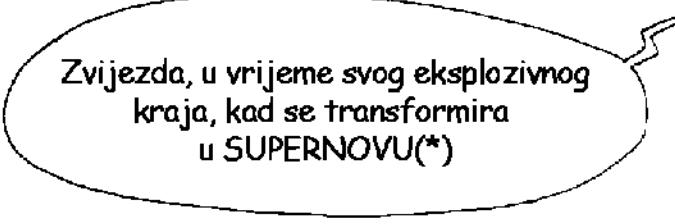

Mi istražujemo na trodimenzionalnom loncu zvanom Zemlja

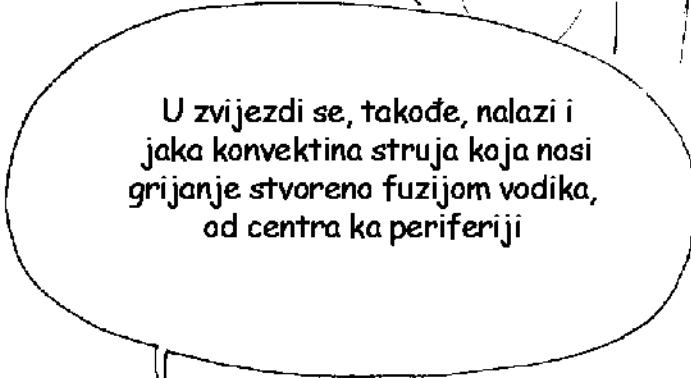
Što?!

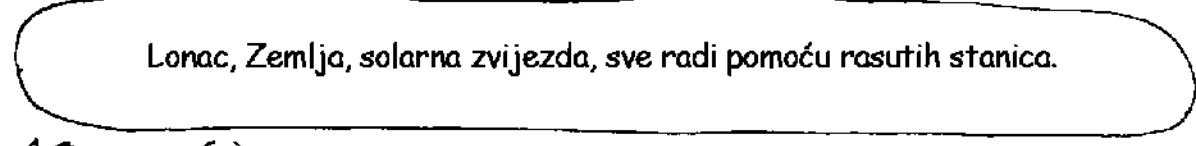
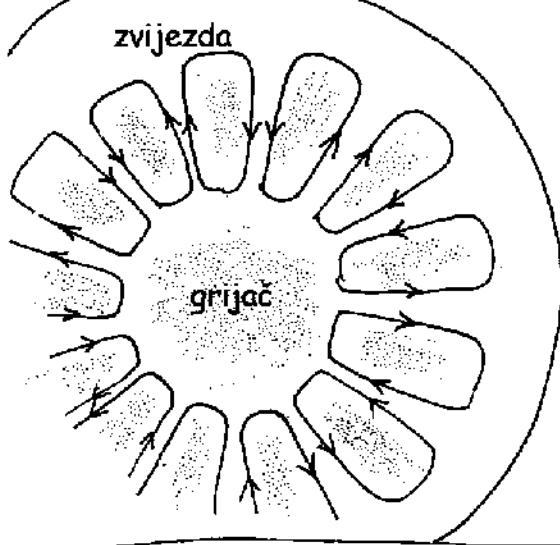
Čekaj malo... sve je to lijepo ali odakle dolazi Uranij?

Zvijezda, u vrijeme svog eksplozivnog kraja, kad se transformira u SUPERNOVU(*)

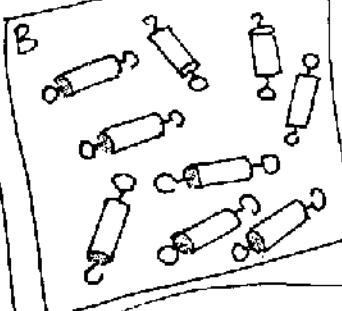
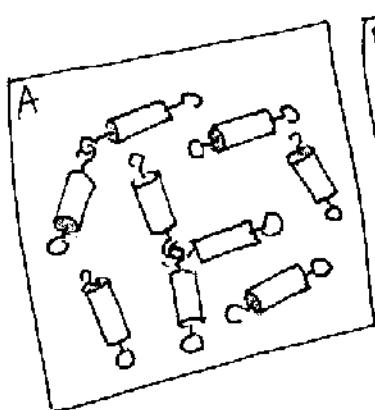
U zvijezdi se, takođe, nalazi i jaka konvektivna struja koja nosi grijanje stvoreno fuzijom vodika, od centra ka periferiji

Lonac, Zemlja, solarna zvijezda, sve radi pomoću rasutih stanica.

MORFOGENEZA

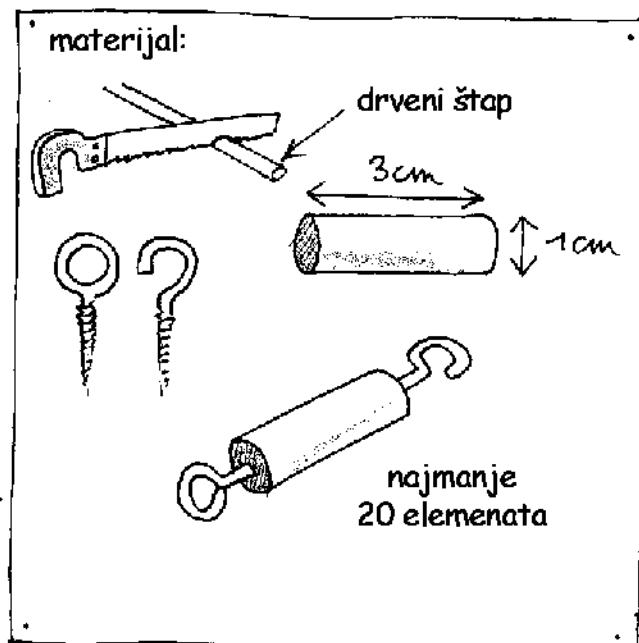
Archi, ovi objekti su bili u kutiji koju smo protresli.
Možeš li ih kronološki klasificirati u dva red po sadržaju

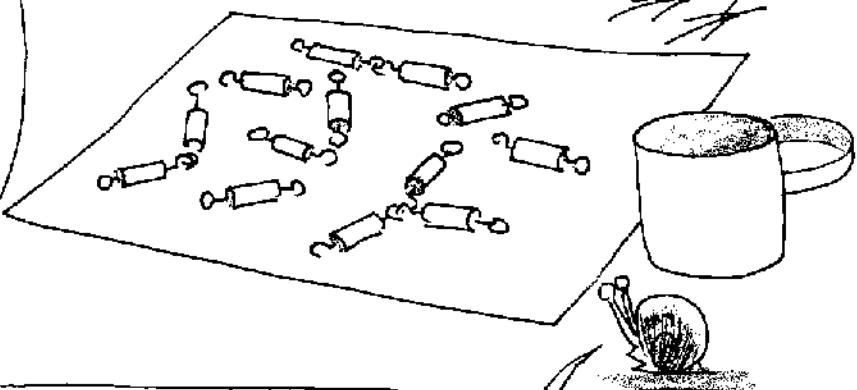

Pa, pretpostavljam si - oni su u REDU.
Kad ih protresemo - strukture dva ili tri
elementa se budu premjestile.

Što te radiš?

Ponovo ih prljam. Jedino rješenje je
vratiti se opitu.

Pa, to je nešto! Unatoč nekolicini pokušaja, Archi uvijek završi sa spojem dva ili tri elementa.

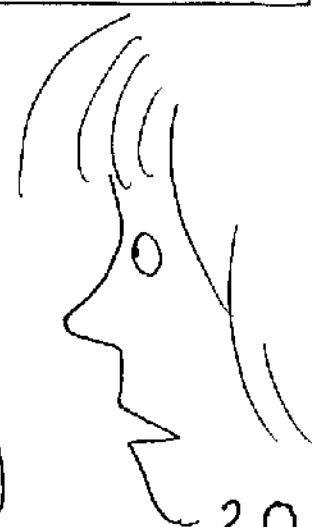
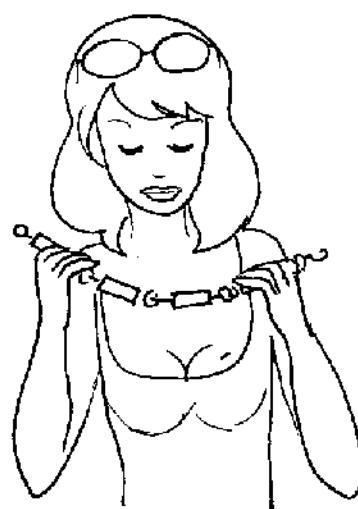
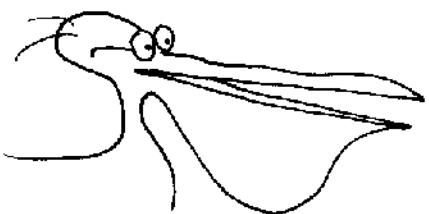
To jednostavno znači to za ovaj osobit sustav, to je najviše vjerojatna konfiguracija.

Kako god, nemogućno je stvoriti lonac od 5 elemenata od jednog kraja do drugog

Ako ne možeš sintetizirati ovaj "mahanički polimer" to je zato što je on vrlo nevjerojatan.

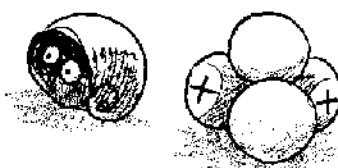
Znaš, priroda je napravljena na takav način
kad je nešto, u određenom trenu, jako
vjerojatno to se onda bude i
neizbjježno dogodilo

Onda je i obratno, ako je nešto
jako nevjerojatno - ono se
ne bude dogodilo

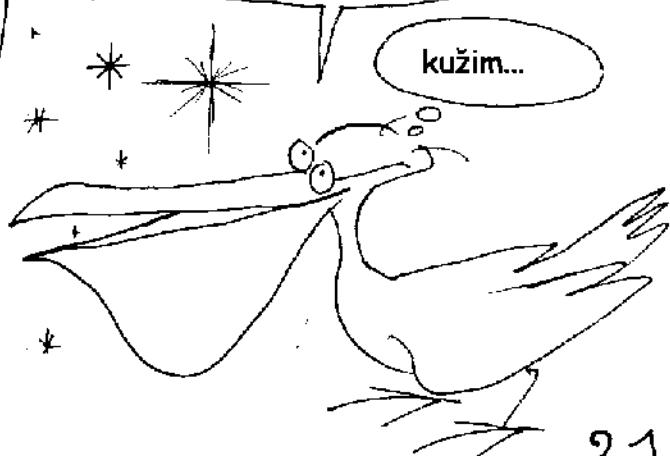
A kad nešto ima ekstremno male
šanse za dogoditi se tijekom
životnog vijeka Univerzuma,
mi to možemo smatrati
nemogućim.

Formacija Helija u momentu velikog
praska bila je vrlo vjerojatna.
Znači ta postoji u
Univerzumu!

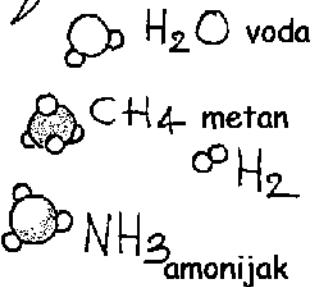
Zbog ekstremnog razrađivanja u
galaktičkom eteru, izračunali smo
Suncu ima samo jednu šansu u 10
milijuna za susresti se sa drugom
zviježdom tijekom sljedećih
10 tisuća milijuna godina.

Mi zato ovaj događaj smatramo
nemogućnošću

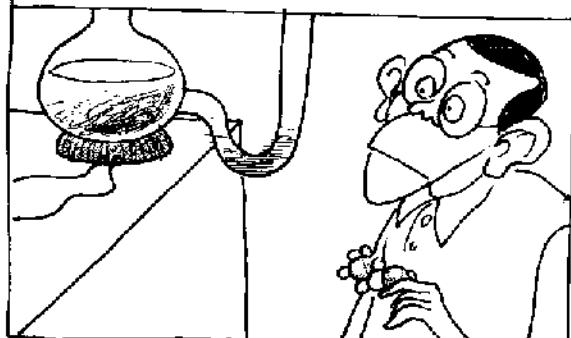
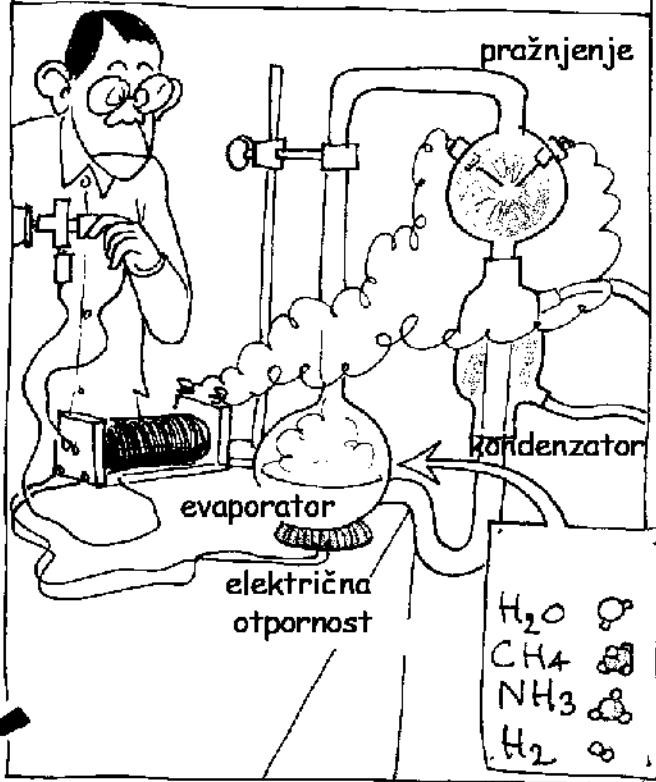
Vodena para, metan, amonijačni vodik - sve su to jednostavne molekule, vrlo simetrične i uporedive sa ranijim spojevima.

1950, mladi student, Miller, odlučio je unijeti ove elemente u spremik i onda ih "protresti" jednostavnim električnim pražnjenjem.

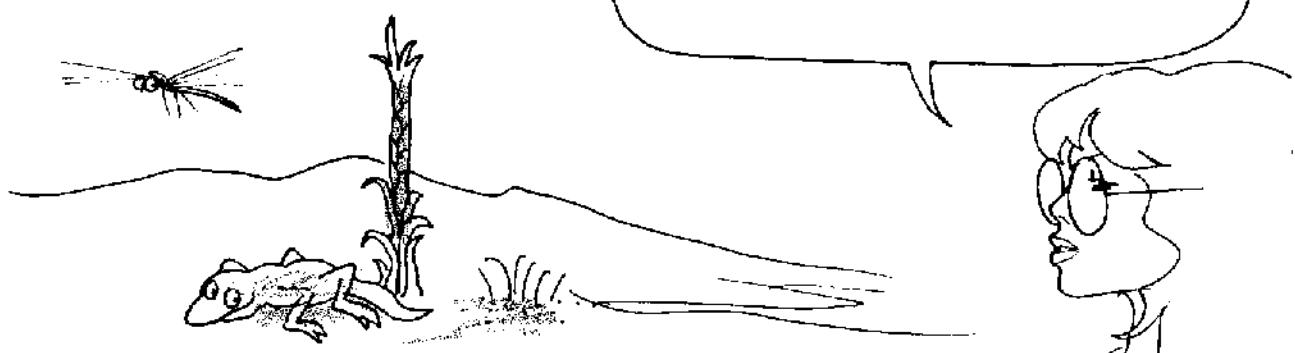

Tamo su bili prikazani u primitivnoj atmosferi naše planete.

Tjedan kasnije miks, bezbojan, postao je narandžast zbog prisustva amnio-kiseline, molekula napravljenih od oko 15 atoma

Kako su u njihovim okretima ove molekule elementi ustrojstva proteina, mi se privikavama na ideju - život mora biti ne samo vjerajatan fenomen već i neminovan na planeti kao što je Zemlja.

NEGENTROPIJA?

Dobra, idemo ukratko ponoviti:
postoje sustavi koji jednostavno
teže ka NEREDU.

Onda, postoje i oni sa tajnim
RASUTIM STRUKTURAMA i
oni na kraju dolaze do istog rezultata.

A onda, postoje i sustavi koji teže REDU,
koji bude umanjio entropiju.
Onda su oni negentropijski....

...kao ova igra,
igra života

SNAP!

Očevidno! A kako budeš proizveo energiju
koju rabiš za drmanje spremnika, ili za
kreiranje iskre neophodne za početak
molekularne sinteze?

Ovako?

Moramo zapaliti malo benzina
i omogućiti vodi opadanje kroz
cijevi, ili "zapaliti" nekoliko
molekula šećera....

Misliš li si život je slobodan?
Što čini da drveće raste,
jabuke sazrijevaju?

Sunce je to koje
opskrbljuje energijom.
Sunce je motor života.

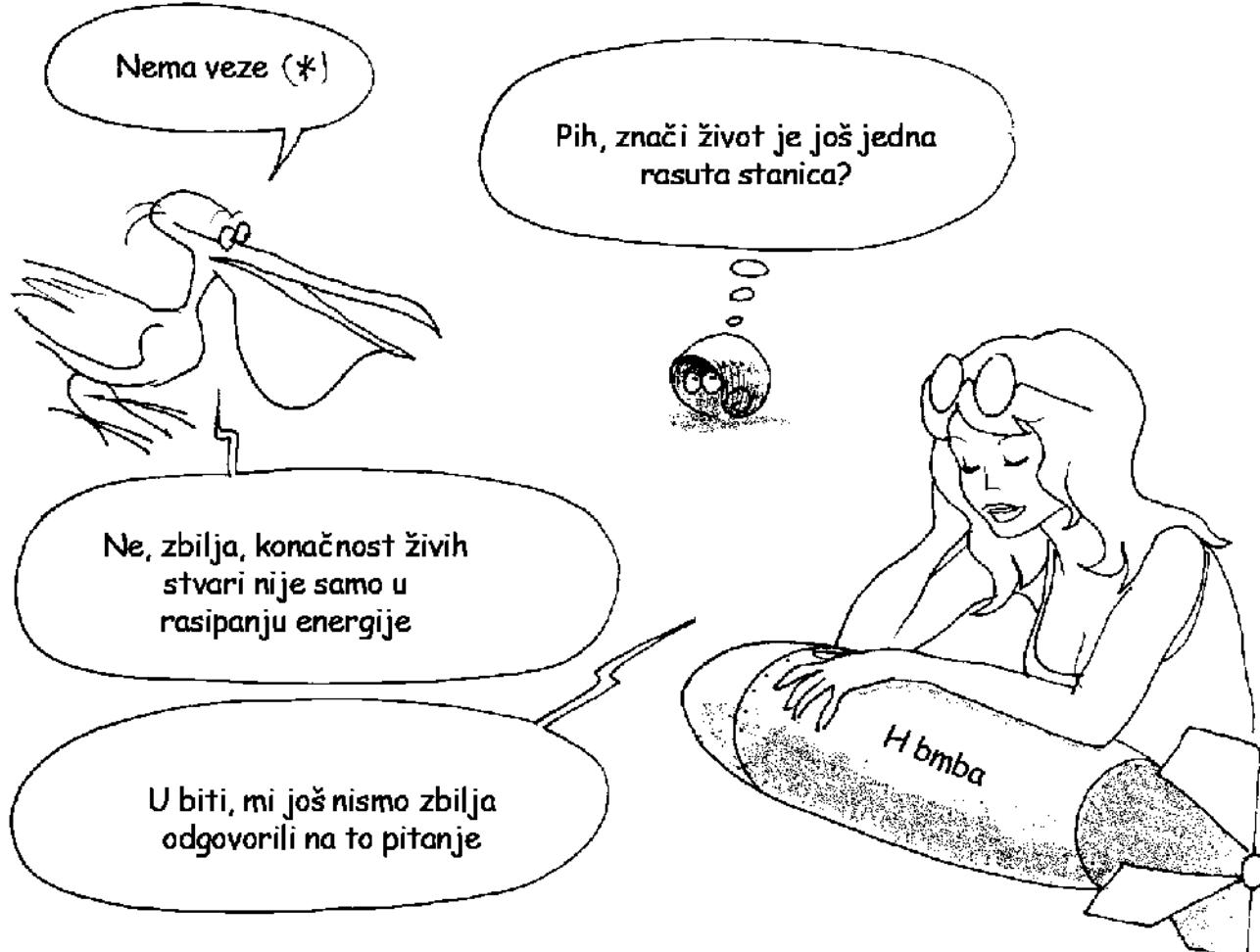
Odlično Tiresias

Ali Sunce nije uvijek izvor
energije za život.

To je istina. Moramo uzeti u
obzir spoj sustava, tako reći -
BIOSFERU, njenju podršku, **STANIŠTE**,
plus energiju izvora. Onda
može biti globalnog povećanja u
entropiji sustava.

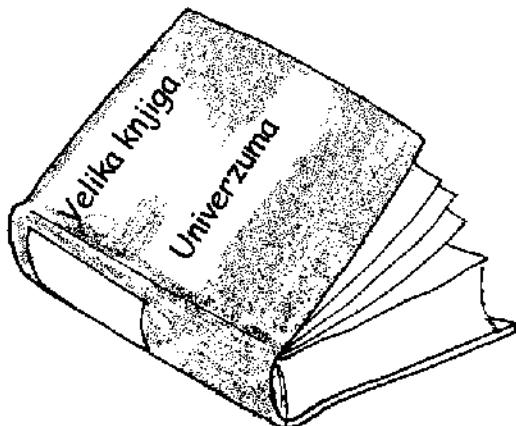
Život, u dubinama oceana, rabi
energiju podmorskih toplih voda.

ENTROPIJA

Život, planete, zvijezde, sve je to previše komplikirano! Je li uopće bilo nekog trenutka u povijesti kad je Univerzum bio lakši za razumjeti?

Idemo pogledati u povijest Univerzuma.

hmm... $t =$ sto milijuna godina.
To odgovara rođenju galaksije.
Ne... i dalje je komplikirano

Ponovno $t=100,000$ godina

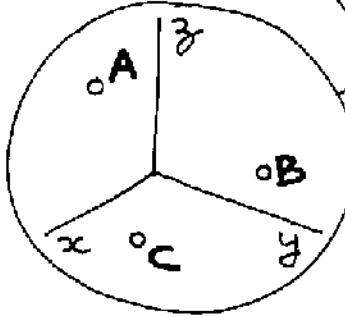
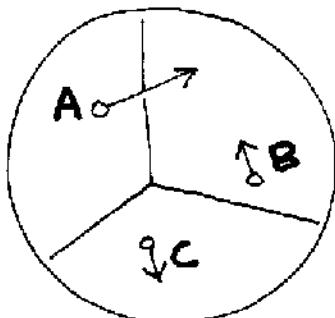
Isuse Božel?! Tad je Univerzum
savršeno homogen!

(*)

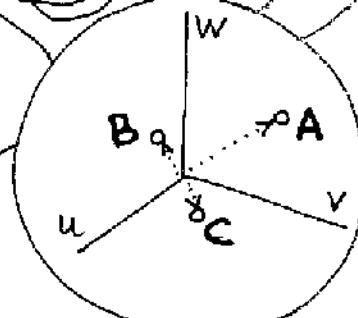
(*) Pogledaj "Tisuću bilijuna Sunca"

Umjesto uporabe strijelica možemo predstaviti čestice u dva prostora od tri dimenzije: PROSTOR POZICIJE i PROSTOR BRZINE

POZICIJA

BRZINA

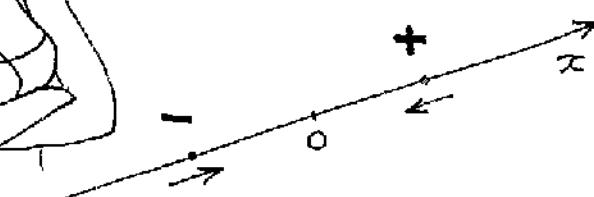
Ovaj potpuni opis rabi 6 koordinata i može biti povezan sa prostorom od 6 dimenzija - zvanim FAZNI PROSTOR.

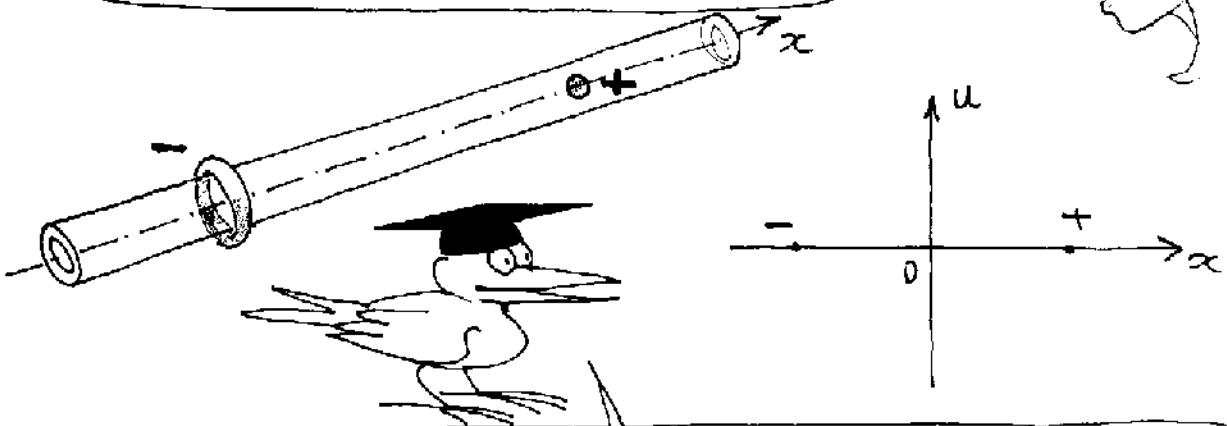
Idemo uprostiti ovu situaciju. Posmatraćemo Univerzum sa samo jednom dimenzijom u prostoru (jednostavna crta) gdje se dva precizna objekta, oni predstavljaju čestice sa suprotnim punjenjem, međusobno privlače.

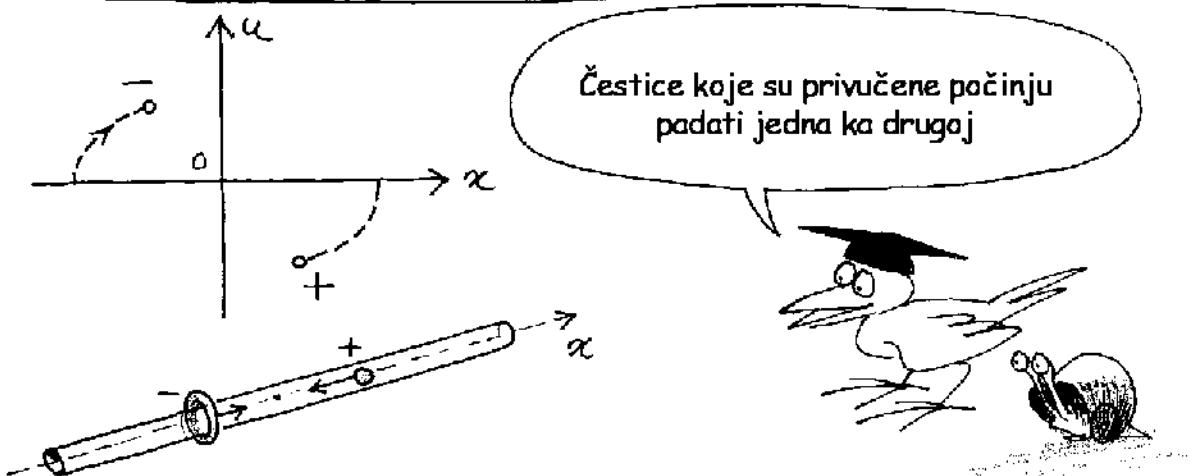
Ali kako se oni budu sreli?

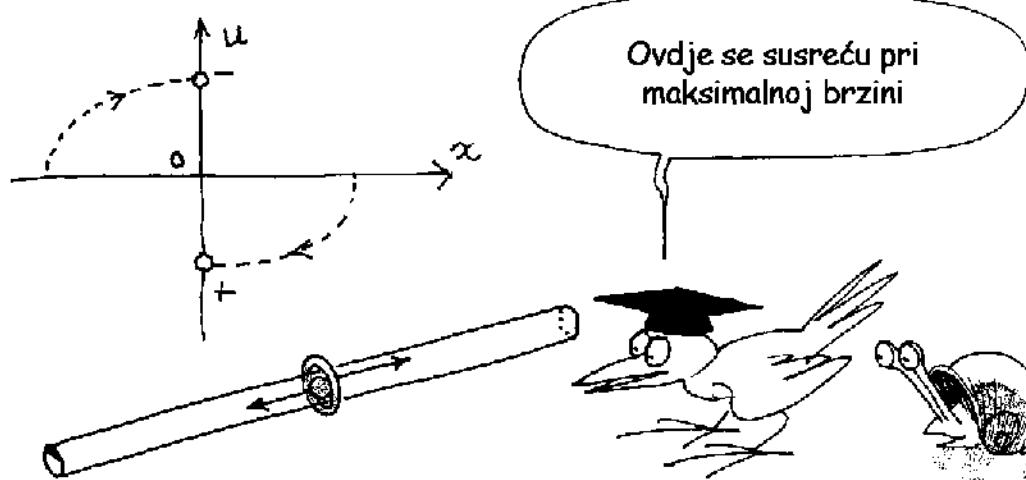
Dobro pitanje! Moramo pozitivno napuniti ovu malu kuglicu koja se giba u cijevi i negativno napuniti prsten, kajem cijev bude služila kao vodič.

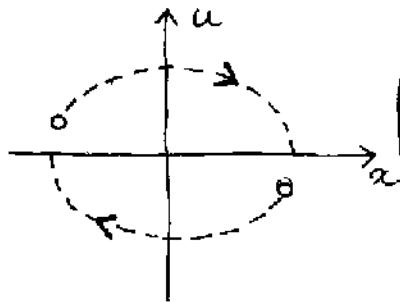
Ako pređočimo ovaj sustav u faznom prostoru (x, u) , gdje je x koordinata BRZINE, i gdje su date čestice inicijalne brzine o , dobijamo sljedeću shemu.

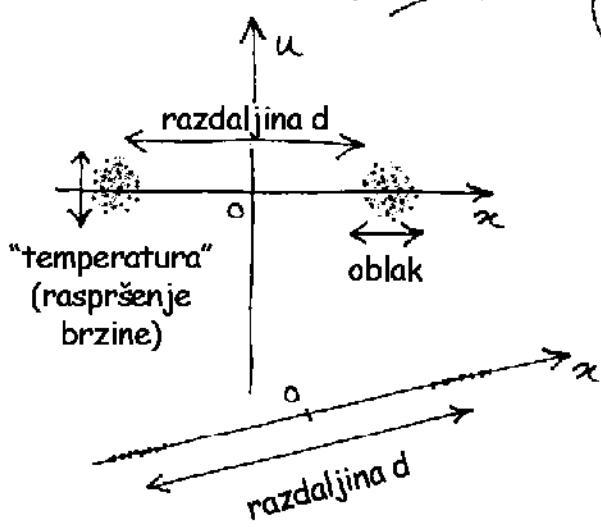
Čestice koje su privučene počinju padati jedna ka drugoj

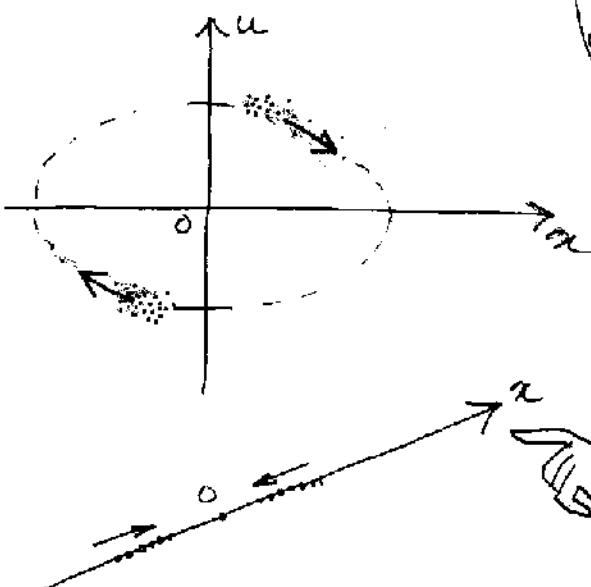
Ovdje se susreću pri maksimalnoj brzini

Kretanje gore-dolje, oscilacija punjenja oko njihovog uobičajenog centra gravitacije, budu dale eliptičke putanje u faznom prostoru.

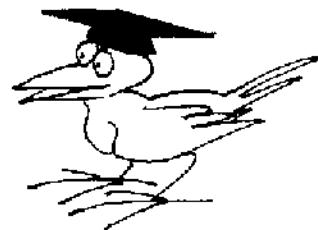
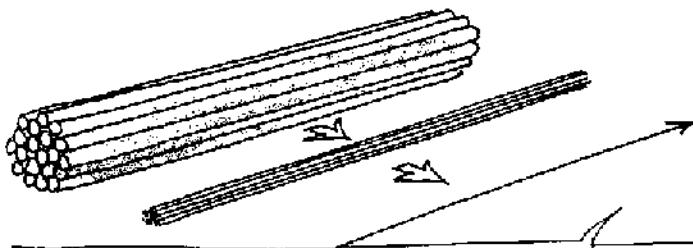

Schema opisuje dva spoja čestica smještena na određenoj razdaljini, sa ukupnom rultom brzinom (oni su jako blizu osi ox) ali predstavljaju nasumičnu brzinu termičke agitacije.

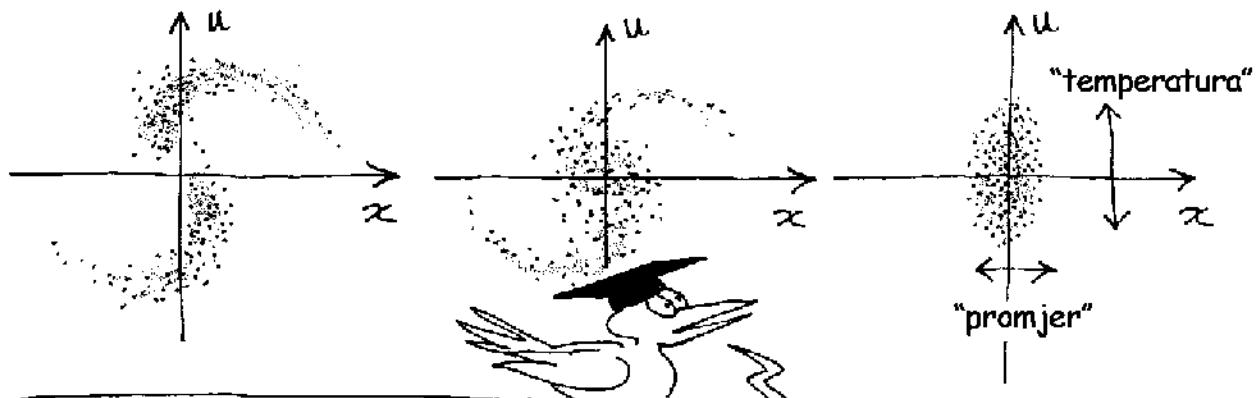

Ovi spojevi budu "pali" jedan ka drugom pod efektom uzajamnog privlačenja.

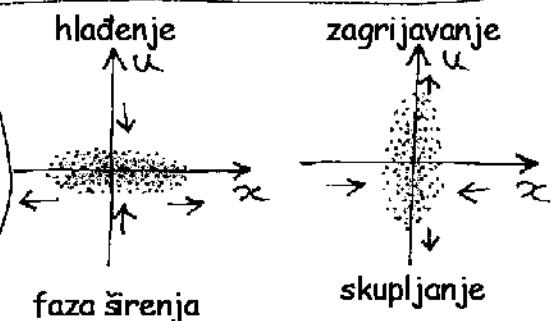

Tehnički, možemo dozvoliti česticama prelazak jedne drugu bez sklapanja jedne u drugu, tako što ih budemo stavili u ekstremno uske cijevi.

Dva oblaka se spajaju u jedan, jedinstven oblak. Dobijena kinetička energija se nasumično redistribuiira, a rezultat je "zagrijavanje", šrenje u skladu sa dimenzijom brzine u . Površina koja je zauzeta svim ovim česticama bude se globalno uvećala. Ali površina je Entropija.

Sustav bude oscilirao, šrenje postaje istoznačno sa smanjenom brzinom (ili termičkom agitacijom), i temperaturom. Ovaj se obrnut proces odigrava tijekom skupljanja.

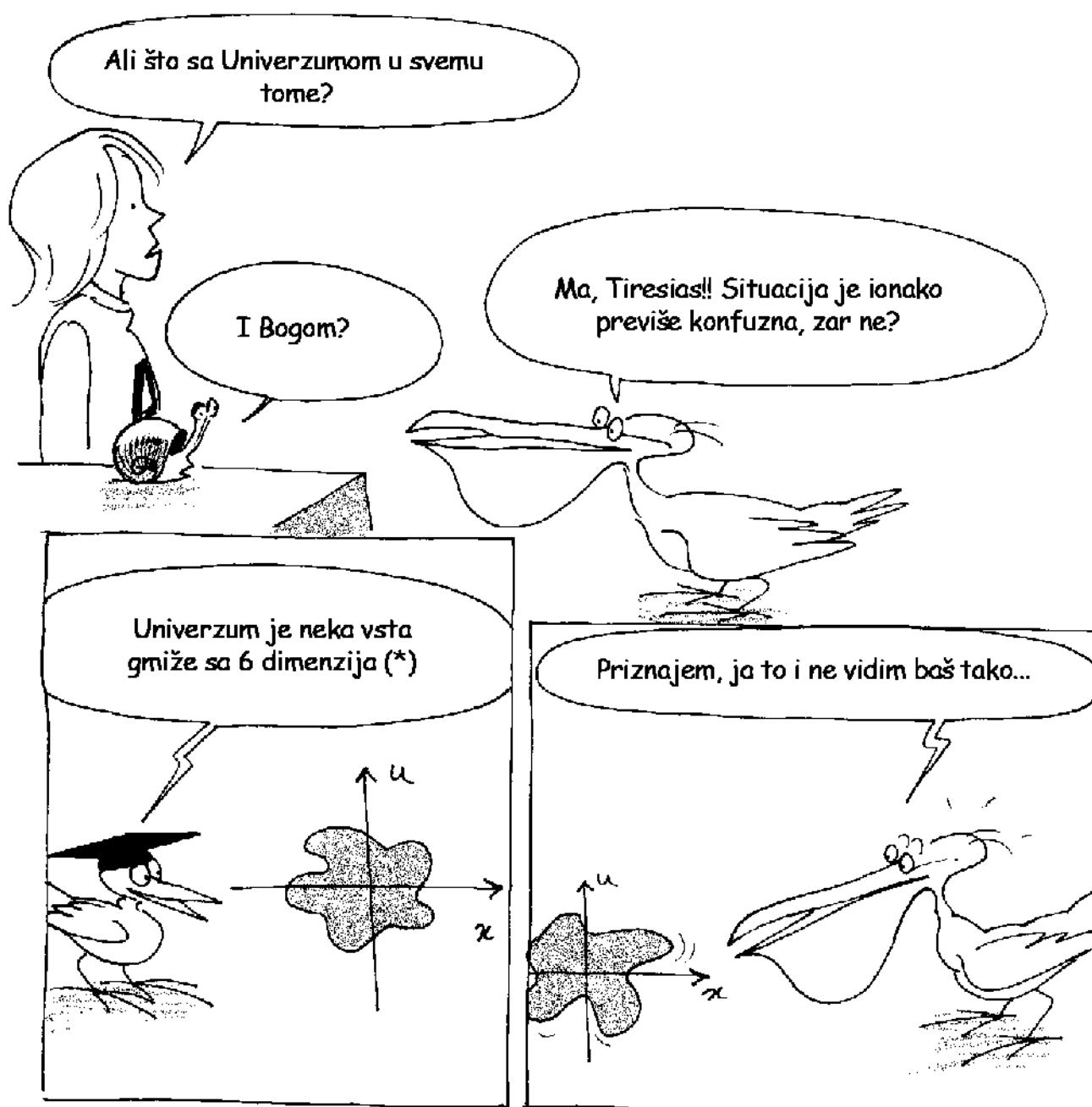
sliči na dvodimenzionalan mjeđur od sapunice

Ali onda osciliranje ove čudne gmiže, ispunjava fazni prostor, i bude se zbila sa konstantnim djelokrugom konstantne entropije.

(*)

(*)

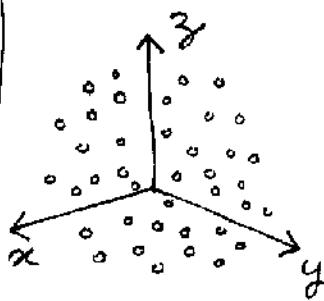
PRVI KOZMOLOŠKI PARADOKS

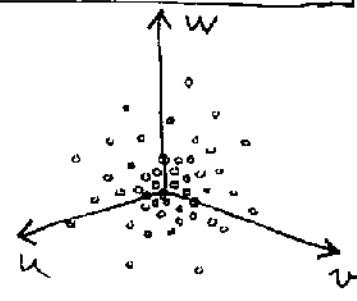
(*) pogledaj Geometrikon

Za predaćiti ovaj šesto-dimenzionalni fazni prostor (3 za poziciju i 3 za brzinu), moraš to jednostavno objasniti u skladu sa dva, tri dimenzionalna prikaza.

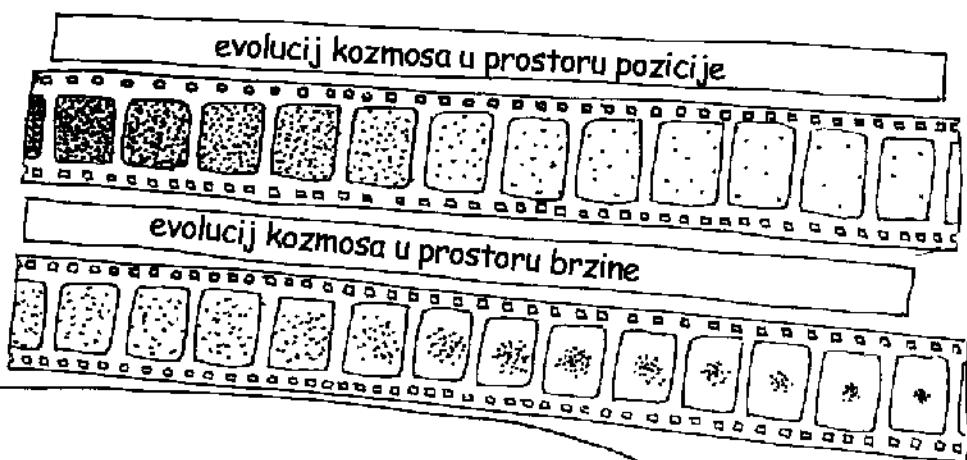
Prostor pozicije

Prostor brzine

U prostoru pozicije Univerzum je razrijeđen i to osipanje je sinonimno sa metežom. Obratno, agitacija smanjuje brzinu. Kako bilo, u predodžbi prostora brzine, Univerzum se sabija, što se prevodi kao kretanje ka REDU.

Ukupno, u ovaj šesto-dimenzionalnoj predadžbi poredak strukture Univerzuma ostaje invarijantan.
Entropija, koja je njegov hiper opseg, ili produkt svog opsega u prostoru pozicije pomoću opsega u prostoru brzine, ona se ne mijenja (*).

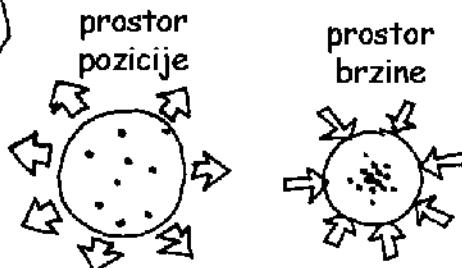

Drugim rječima, u svojoj 6-dimenzionalnoj predadžbi Kozmos je nestlačiv fluid.

(*) Liouville teorija, Francuski matematičar (1802-1882)

Drugim riječima, to se proširuje
na strani pozicije ali postaje
razrijedeno na strani brzine.

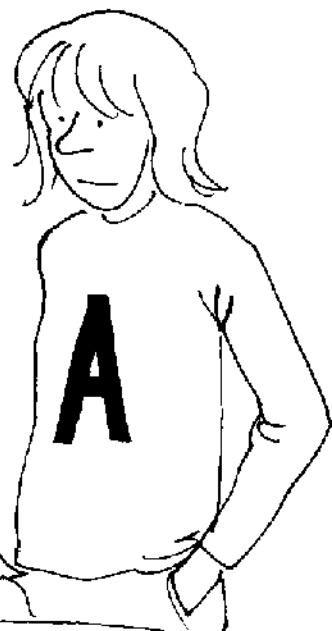

Ali kako drugi princip isto izjavljuje -
Entropija raste vremenom, kako tamo onda
može biti evolucije
od Coslisa do konstantne entropije?

Taj paradoks je jedna od najslabijih
točki u klasičnom kozmološkom modelu.

To je kozmički
vrhunac, ha ha

Ukratko, samo zato što je model razvijen od strane
jekih znanstvenih proračuna, kao što je standardni
kozmološki model, to ne znači i
njegovu automatsku dosljednost.

Ali zar znanost nema djelomičan odgovor,
ili makar teoriju? Bilo šta?

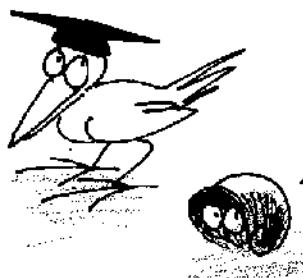

Hmmm, beskrajna vremenska ravan pokrivena konstantnom entropijom
je jedan od slabosti našeg viđenja Univerzuma.

Znači vrijeme napreduje a mi
ne znamo zašto.
To je stvarno nešto.

Meni ta nitko
nije rekao.

Nisam bio svjestan ovog
paradoksa. Jasno je –
znanstvenici to proučavaju
detaljno.

Sve ova vrijeme...

Isto tako, ne samo da je entropija očuvana
prolaskom vremena, već je isto tako i na maksimumu,
metež postoji na svojoj najvećoj točki
u trenutku velikog praska.

DRUGI KOSMOLOŠKI PARADOKS

Pa to i nije tako teško, sudari su ona što stvara i zadržava nered u sustavu čestica, u Fludidu kao što je Osnovni Kozmički Fluid.

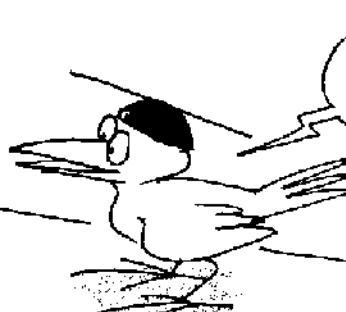
Da, jasno je: primitivni Univerzum mora biti izrazito kolisionalan.

Ono što mi i dalje opažamo je odakle dolazi gdje se čuva prvobitni metež(*)

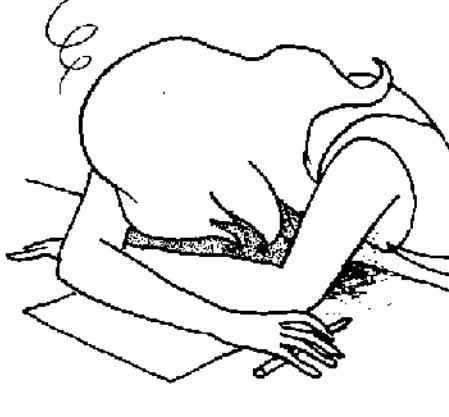
(*) U biti, Univerzum je izrazito homogen u svim prostornim smjerovima

Nažalost mi smo pronašli upravo suprotno:
primitivni Univerzum bude bio savršeno ne-kolizioni.

Što misliš pod tim?

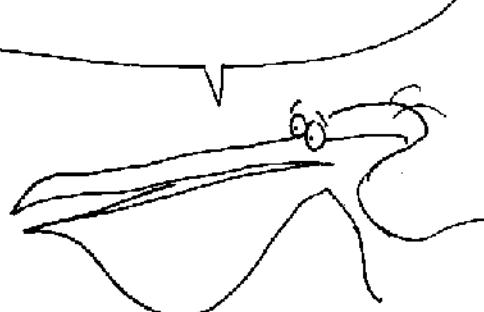
Pa, primitivni Univerzum je kao proširena bilijarska
kugla ali se tako brzo širi da se čestice
čak i ne mogu susresti (*), čak i kad
se gibaju brzinom svjetlosti.

Misliš - u ovom primitivnom Univerzumu čestice se udaljavaju jedna
od druge brzinom koja je superiornija brzini svjetlosti? To je smiješno!!

Znam...

Idemo Tiresias, ostavimo
je samu

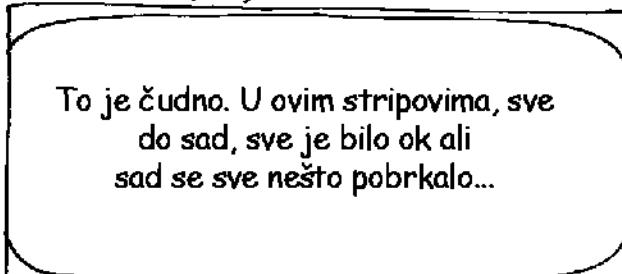
(*) pogledaj Aneks B

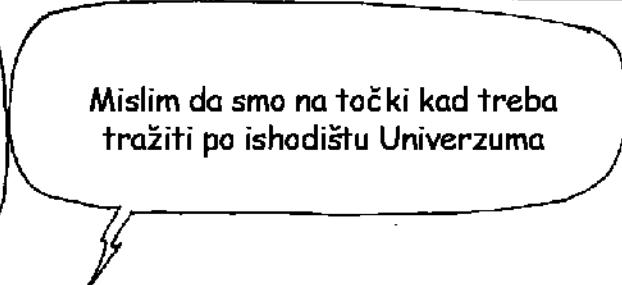
Možda je Bog stvorio homogen Univerzum.

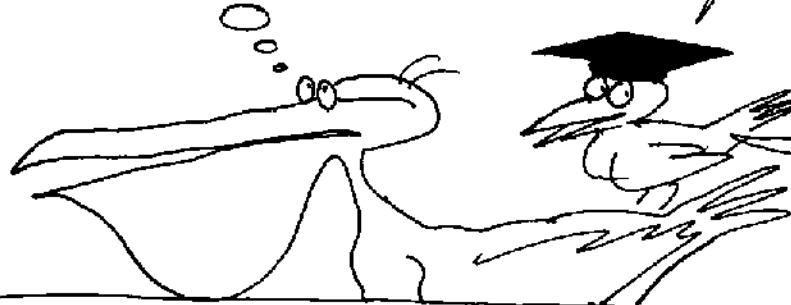
Haloo!! Kad u znanosti uvedeš
Boga kao argument stvari
se pogoršavaju!!

To je čudno. U ovim stripovima, sve
do sad, sve je bilo ok ali
sad se sve nešto pobrkalo...

Mislim da smo na tački kad treba
tražiti po ishodištu Univerzuma

Možda tamo leži
misterija svega ovoga

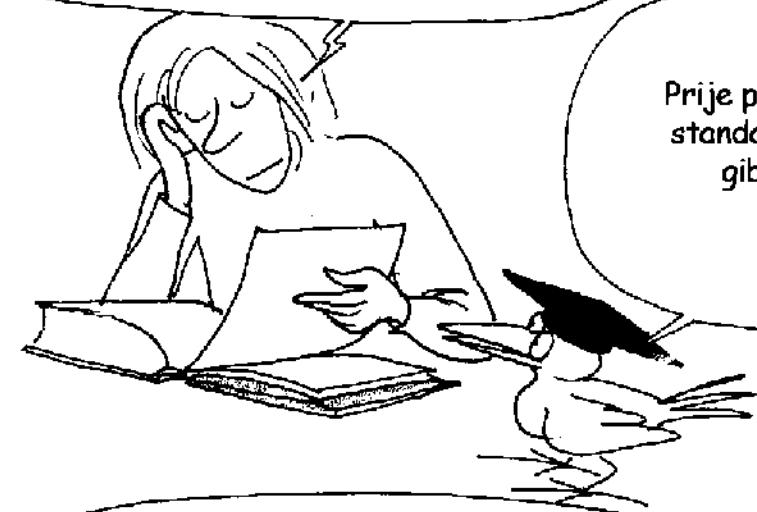
Samo trebamo unazad pročitati
"Veliku knjigu Univerzuma" i
pokušati doći do prve stranice.

Misliš do predgovora tamo gdje
autor objašnjava gdje želi ići
u knjizi?

Što idem dalje u povijest to je
Univerzum sve topliji, a to znači
da su i brzine veće kao i miješanje
čestica(*)

Prije prve statine sekunde, sudeći po
standardnom modelu, sve se čestice
gibaju pri brzini koja je blizu
brzini svjetlosti.

Reci mi ovo, po teoriji Specijalne uslovljenonosti
kad je brzina svjetlosti dostignuta,
vrijeme je promijenjeno, zar ne?(**)

Točnije, čestice koje se gibaju
pri brzini svjetlosti mogu proći
kroz beskonačnost događaja u
protoku vremena... nula!

Vrijeme se počinje "smrzavati"
kao živa u termometru.

(*) Temperatura plina je ništa drugo do mjera prosječnog energetskog
miješanja $1/2mV^2$. Pogledaj "Jesmo li letjeli?"

(**) Pogledaj "Sve je relativno"

To sam si i mislio: kao što ja lako prolazim kroz ovu knjigu - za vratiti se na njen početak stranice postaju sve tanje i tanje.

U biti beskonačnost stranica trebaju biti lako gurnute kroz to za dosegnuti početak samog početka

Znam...

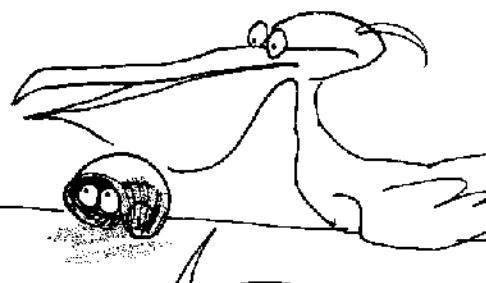
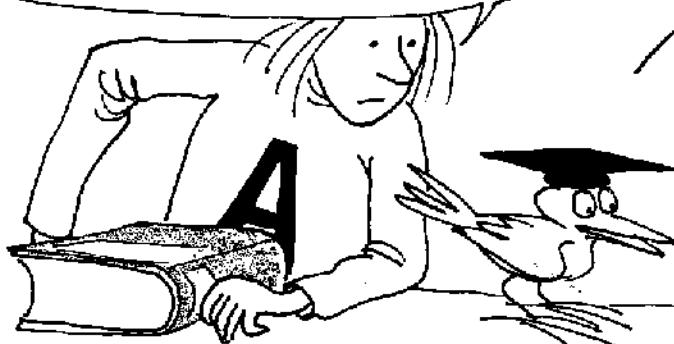
I, što znači konačna gustoća vremena stotog dijela sekunde koji nas je odvoio od $t=0$?

Mislim si to u biti i ne znači mnogo. To je više kao jedno gledište na stvari.

Misliš - tjelesno bi bilo nemoguće vratiti se do - početka vremena - i čak iza njega?

Da, za preći ga u ovom prostorno-vremenskom Sargasso moru treba ti letjelica (i opažač) napravljeni od uobičajenih supstanci

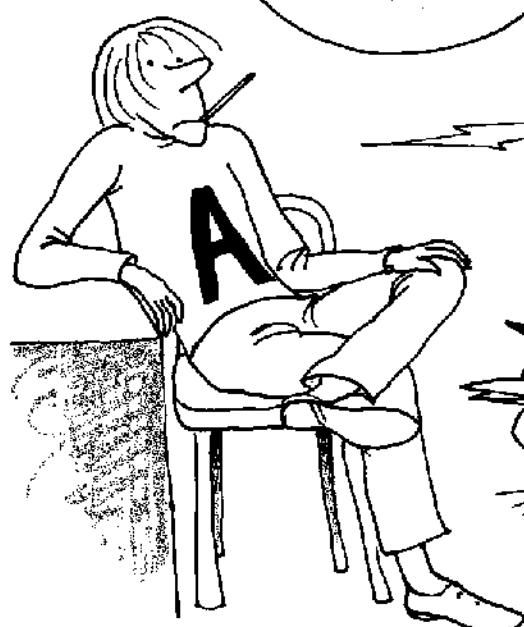
Ali ako je $t=0$ sve se giba pri brzini svjetlosti

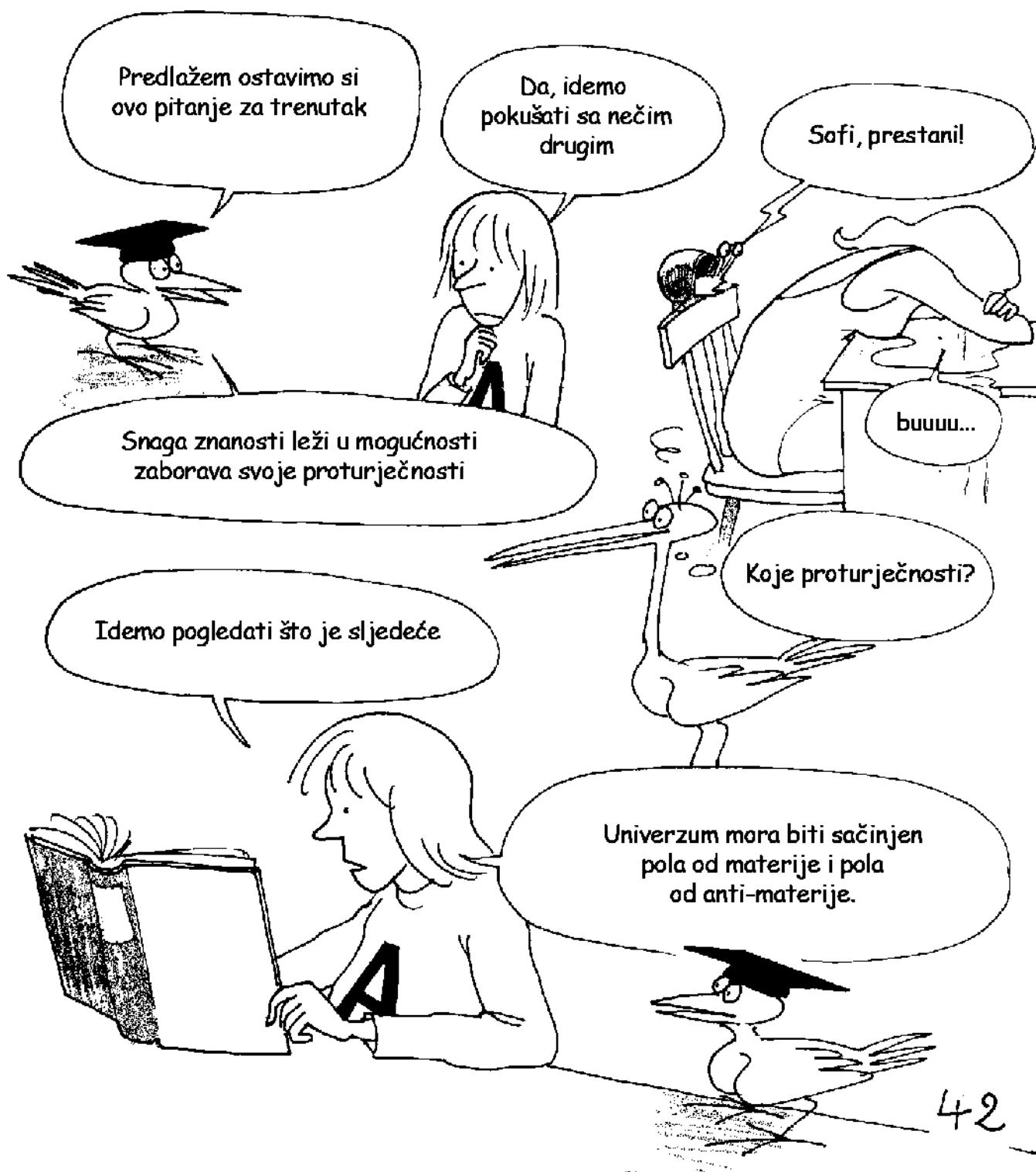
Ali... šta ako smo nešto zamislili ali to ne možemo tjelesno napraviti?

Mislim si Veliki Prasak je znanstvena fantazija

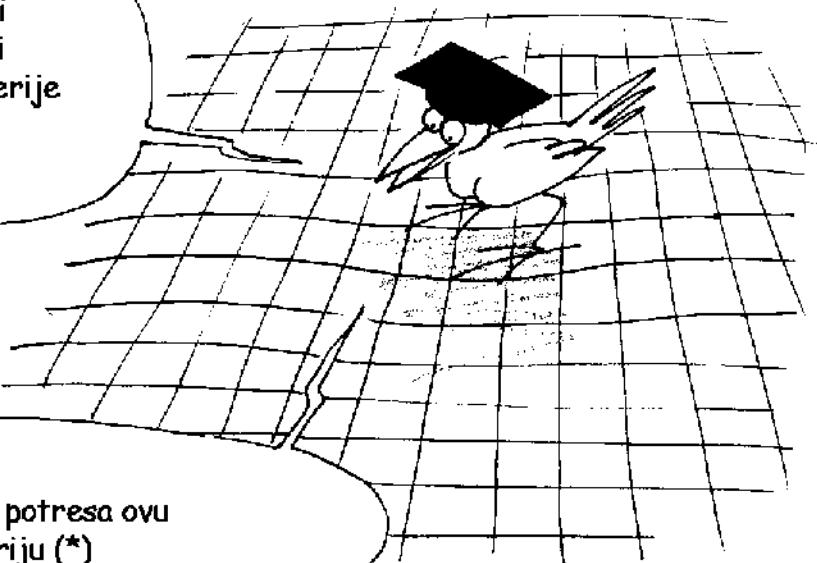
Ukratko, sudeći po sadašnjem modelu, Univerzum se stvorio u momentu bez osjeta. Mi ne znamo zašto je to bilo u takvom kaosu, niti zašto se to stanje nastavilo. Kako se njegova evolucija dogodila na isentropski način, u biti vrijeme koje je prošlo ostaje potpuna misterija.

TREĆI KOZMOLOŠKI PARADOKS

Po Englezu Dirac - ono što mi zovemo PRAZNINA je u biti tjesan spaj materije i anti-materije

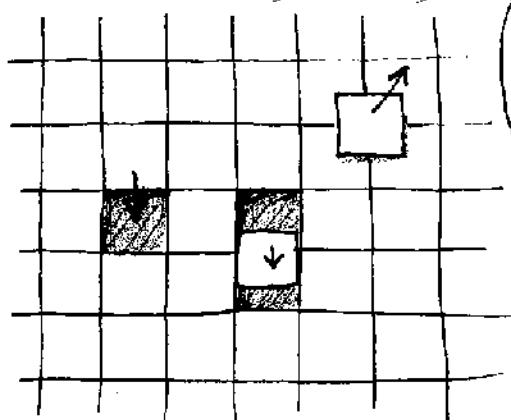

Fotoni se valjaju a to potresa ovu prostornu materiju (*)

Kad se susretnu dva dovoljno očita valjanja pločice se odlepaju. Oslobođena pločica postaje sinonimna sa materijom, i sa prazninom koja ih ostavlja sa anti-materijom.

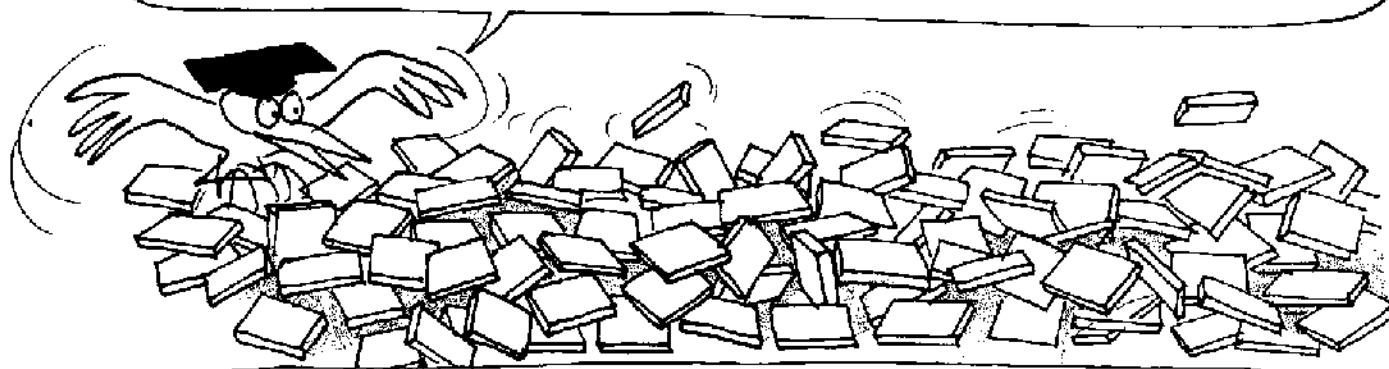

Slobodne pločice se mogu gibati, isto tako i rupa, zbog susjednih pločica, kao u igri magični četverokuti

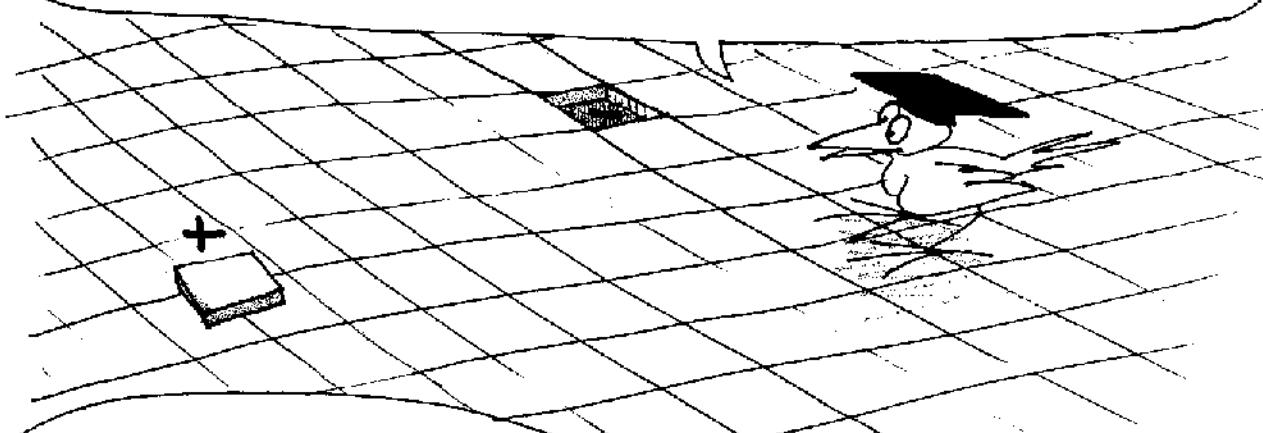

(*) Pogledaj "Veliki prasak"

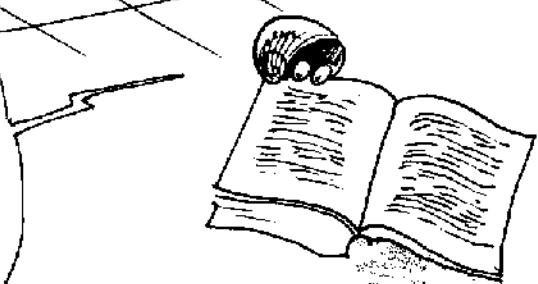
Na početku Velikog Praska turbulencija kozmičke materije (temperatura je bila velika. Pločice nisu mogle ostati na svom mjestu. Odlijepile su se i ponovo se neprekidno spajale jedna za drugu u fantastičnoj graji.

Kada se temperatura dovoljno smanjila (*) skoro su se sve pločice vratile na svoje mjesto... osim jedne u 100 tisuća, i nabora koji su protresali kozmičku materiju - oni su postali jako slabi tako su onda bili nesposobni za izgubiti bilo koju pločicu.

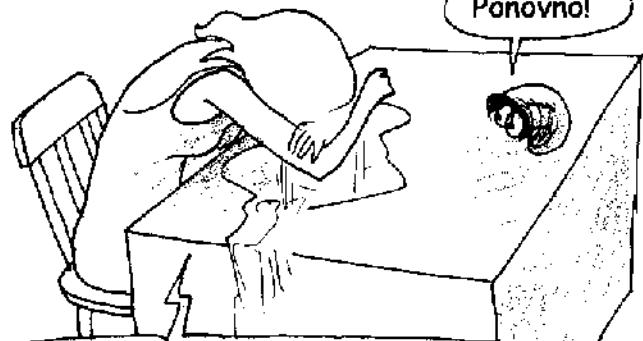

Ali rizik od kompletног uništenja ostaje važan. Kako materija i anti-materija imaju suprotno električno punjenje, one su čvrsto pripojene jedna za drugu.

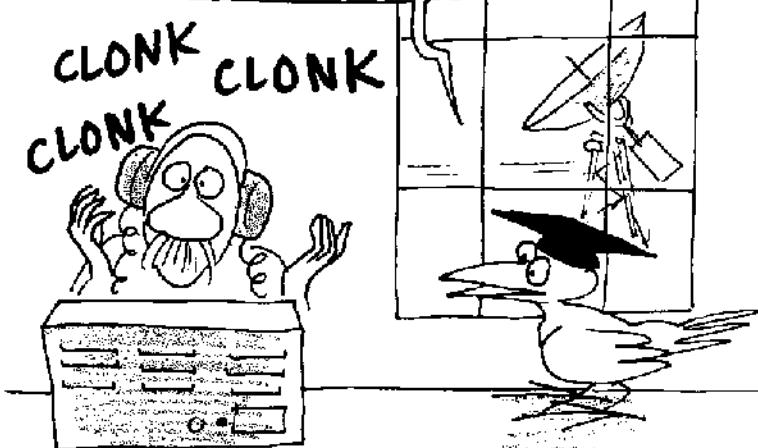
(*) Nakon 13sek temperatura Univerzuma je opala na 300 tisuća stupnjeva

Pa, prilično je jednostavno. Sofi je rekla - brutalan fenomen ekspanzije odvaja ove dvije neprijateljske sestre i zaustavlja njihovu uzajamnu destrukciju

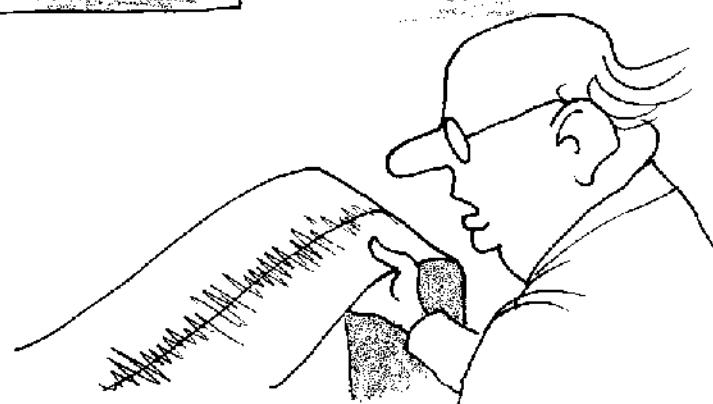
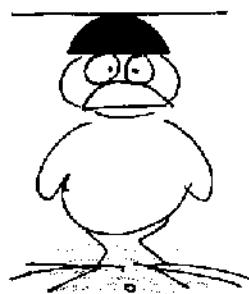

Da, u međuvremenu Univerzum je postao sudarni. Ako tamo postoji galaksije napravljene od materije i druge napravljene od anti-materije one se budu susretale s vremenom na vrijeme.

A to bude učinilo radio buku toliko glasnom - bude se čula s jedne na drugi kraj univerzuma.

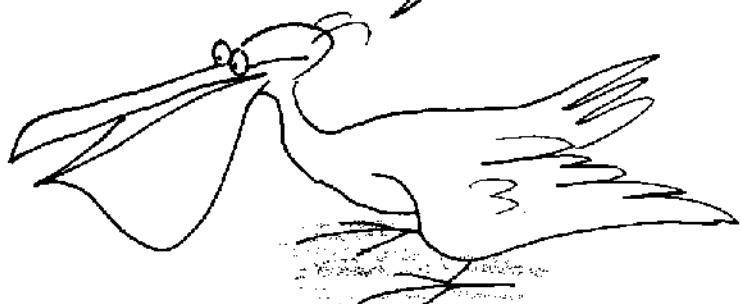

Dobra mi ne očitavamo to uništenje materije - anti-materije

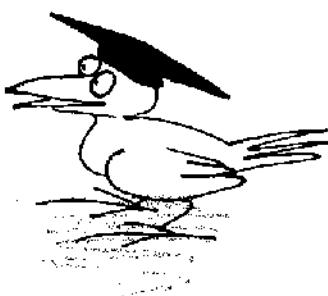

Znači, ako sam dobro razumjeo, čudo je što uopće postojimo

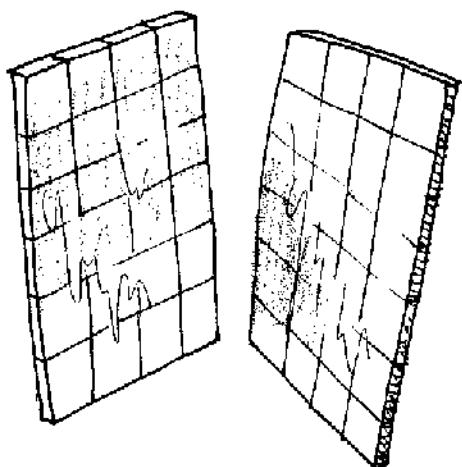
Tiresias, molim te, ne koristi se situacijom

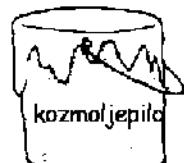
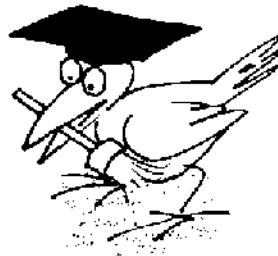
Logično, ako anti-materija nije u našem Univerzumu, ona je onda negdje drugdje

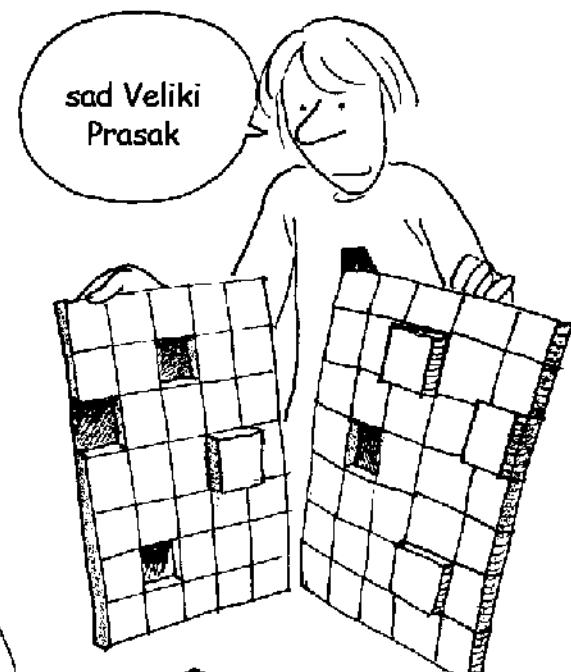
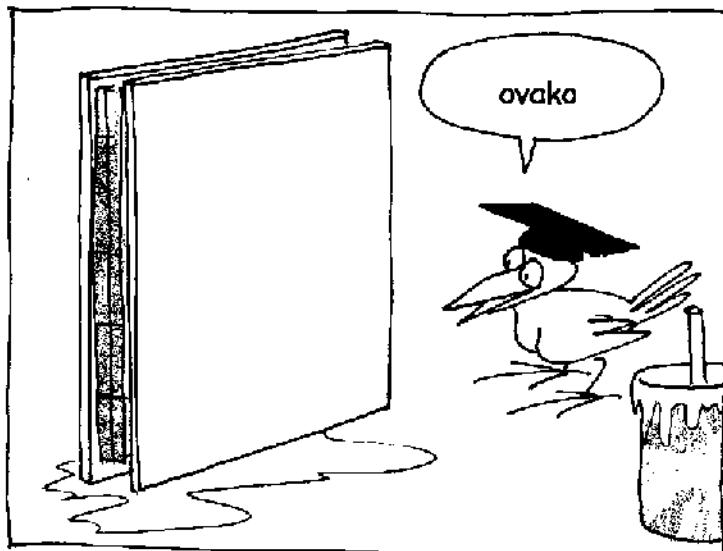
TEORIJA A.SAKHAROVA I J.P.PETITA (*)

Zamislimo dva sjedinjena Univerzuma, spojena zajedno pri inicijalnoj brzini

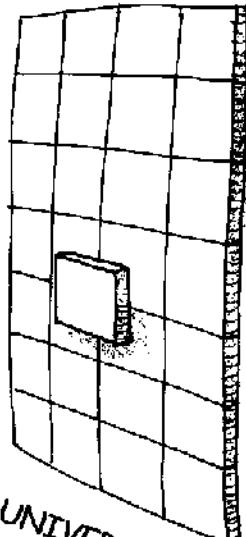
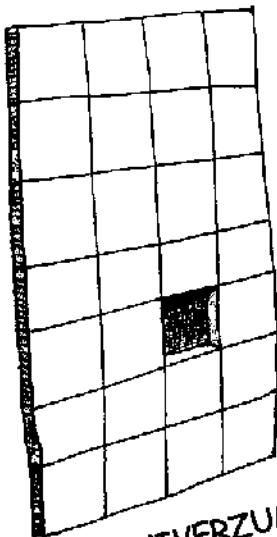
(*) J.P.Petit: Enantimorfik Univerzumi sa svojim suprotnim vremenom u međudjelovanju sa svojom predodžbom u zrcalu vremena. Accounts of the Paris Academy of Science, volume 284 (23.5.1977.) serija A, stranica 1315 i volume 284 (6.6.1977.), stranica 1413

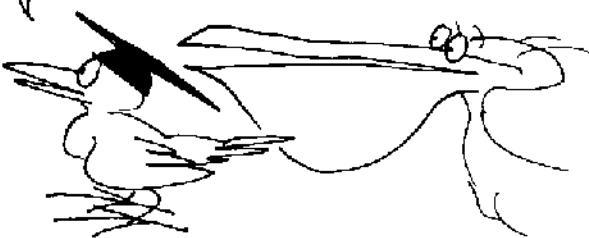
Odvajanjem ovih ploča tako može biti na svakom postavljanju određenih ploča koje su odljepljene i onih drugih koje su ekstra zbijene.

U svakom od ovih univerzuma ekstra zbijene pločice budu se uložile u slobodne oblasti. Ako je situacija savršeno simetrična ponovo si budemo vidjeli inicijalnu ravninu.

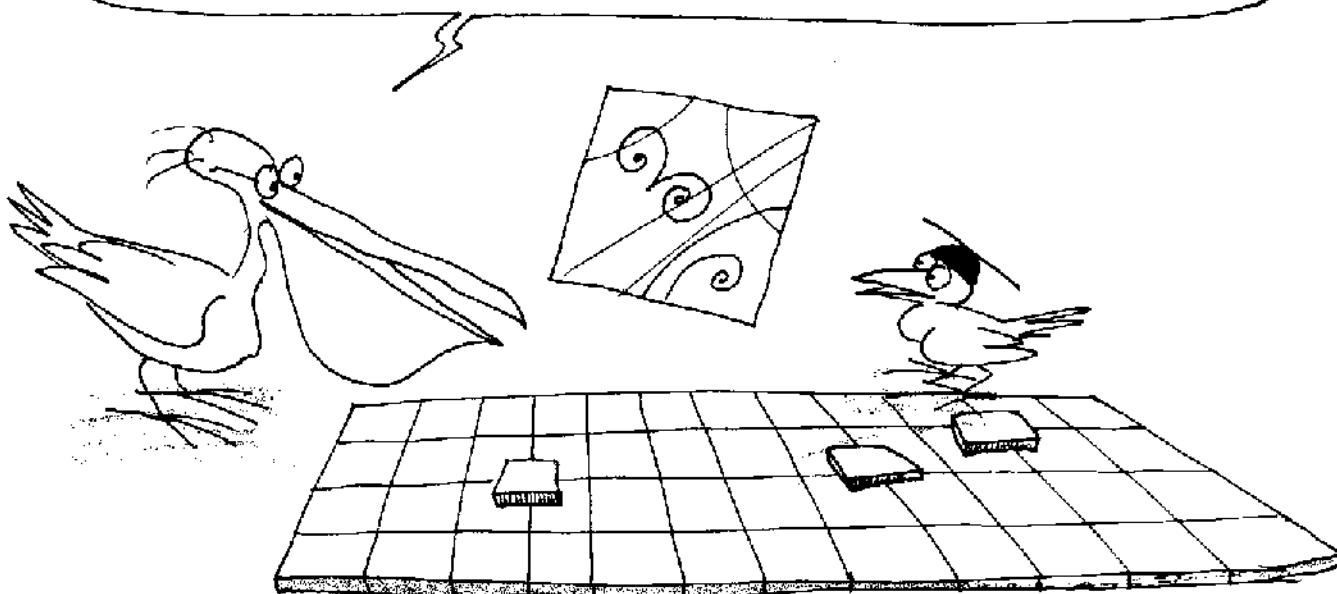
Ako se simetrija dogodi bude bilo viška materije u jednom od ovih univerzuma i viška anti-materije u drugom, i oni ne budu više mogli uništavati jedno drugo.

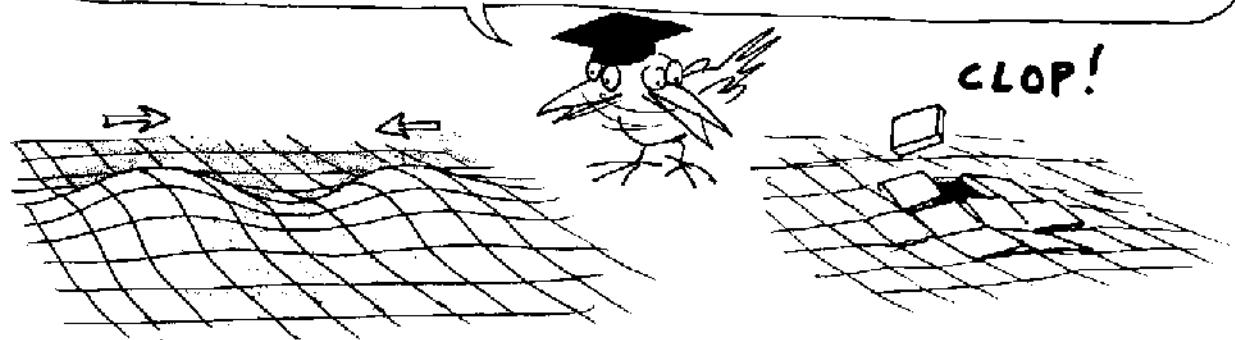
ANTI-UNIVERZUM
(anti-materija)

UNIVERZUM
(materija)

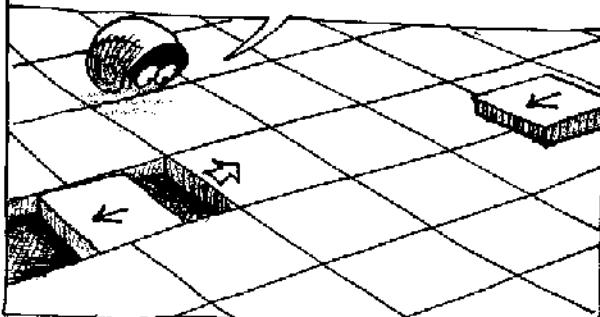
Ali... ali čemu je suglasna anti-materija otkrivena u kozmičkim zracima, samo malo nakon Diracovog otkrića, ili je to ono što je kreirano u laboratoriju.

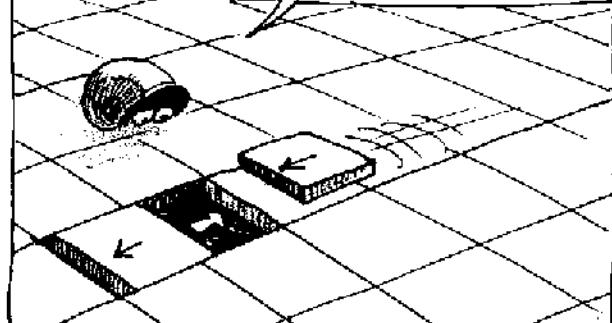
Ovdje nema ničega što bi nas zaustavilo od kreiranja jake koncentracije energije u огромним akceleratorima čestica, to je tako reći kreacija PARA materija - anti-materija.

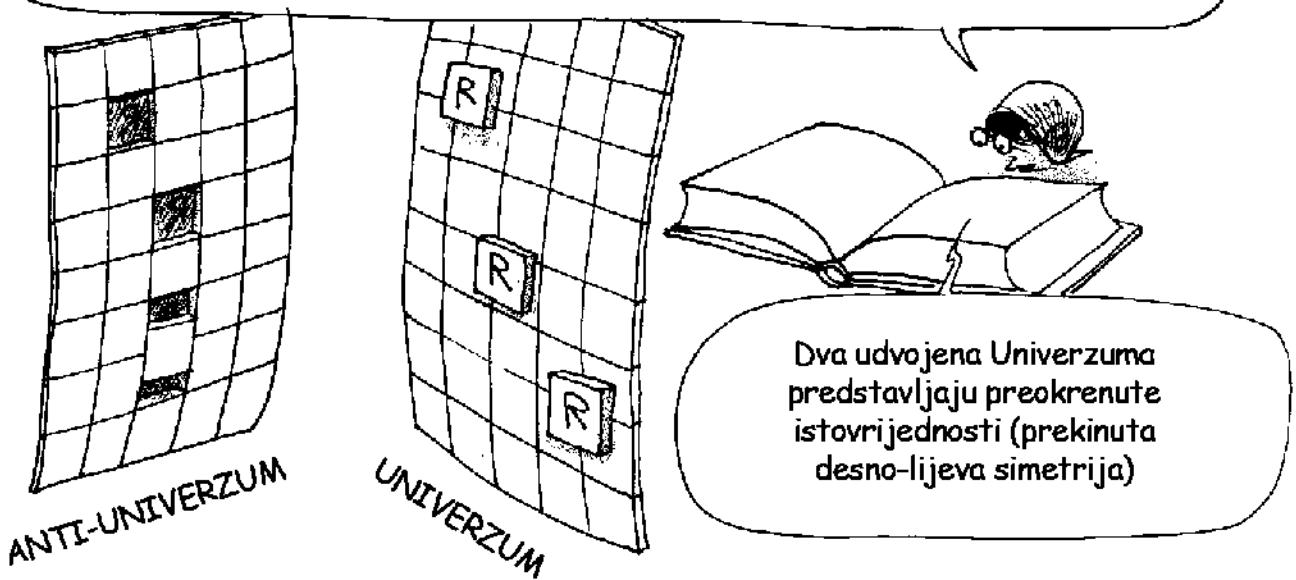
Ali ako ne preduzmeš predostrožnosti za držati ovu anti-materiju na razdaljini od materije

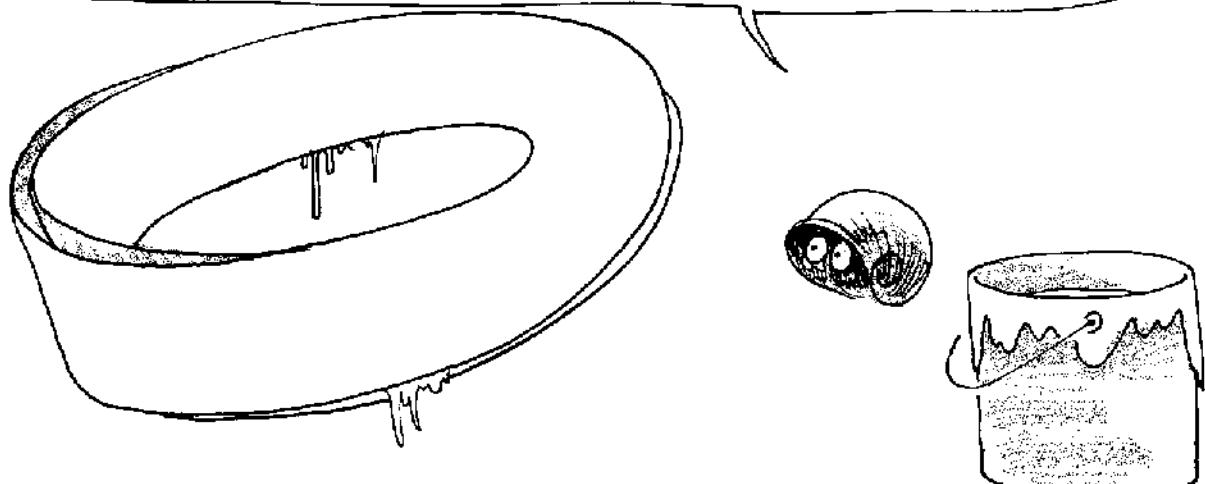
one se momentalno budu uništile

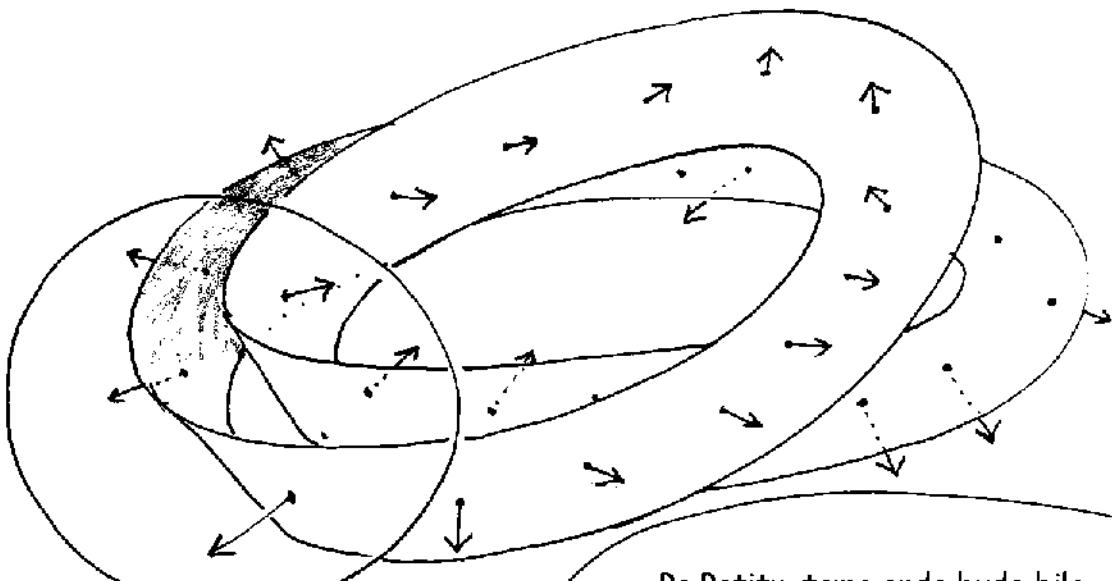

Andrei Sakharov je rabio ovu dvostruku viziju za objasniti očito odsustvo anti-materije na našoj strani Univerzuma.

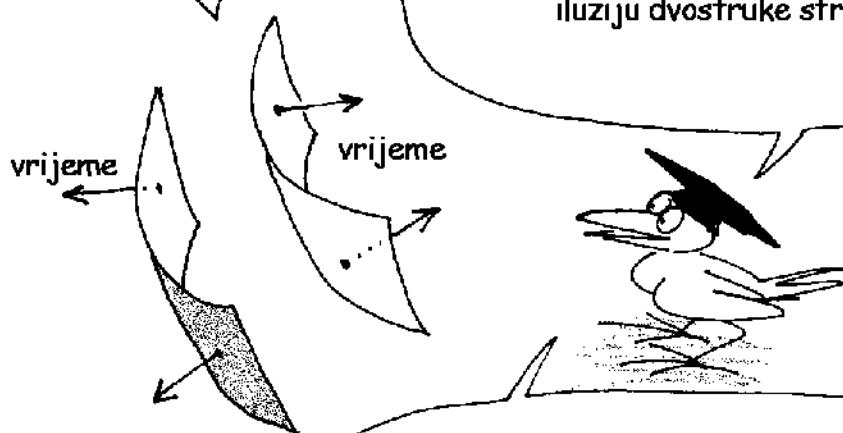

Isti pristup je neovisno primjenjen od strane Jean-Pierre Petit 1977, On vjeruje u postojanje samo jednog Univerzuma, početno spajenog za samog sebe duž "tro-dimenzionale Moebius trake"

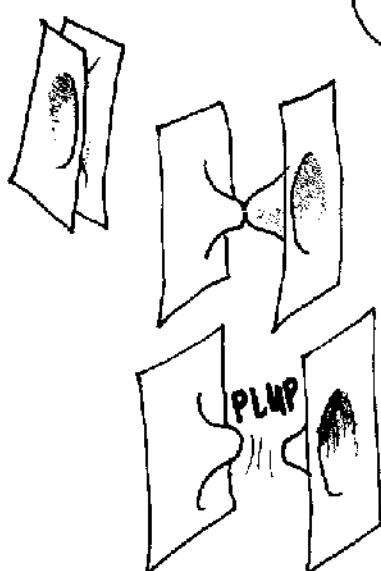

Po Petitu, tamo onda bude bila samo jedna vremenska strijelica i ona si bude biti prostorno-vremenske geometrije (*). To stvara ovu iluziju dvostrukih struktura.

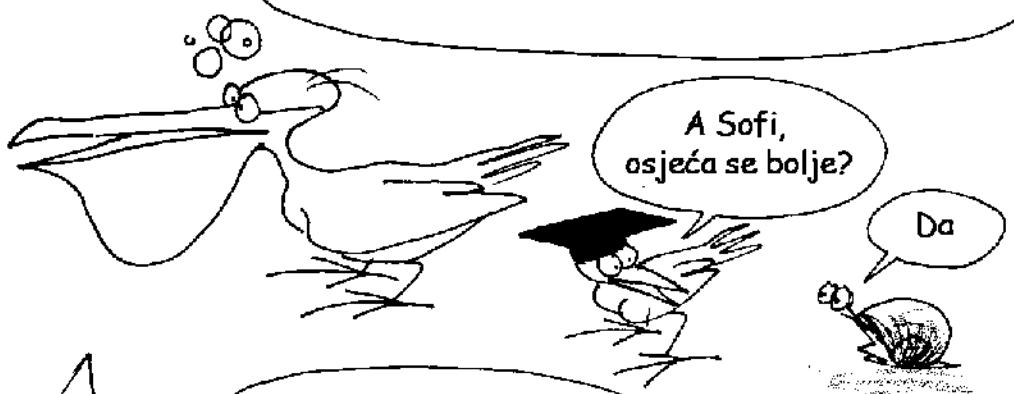
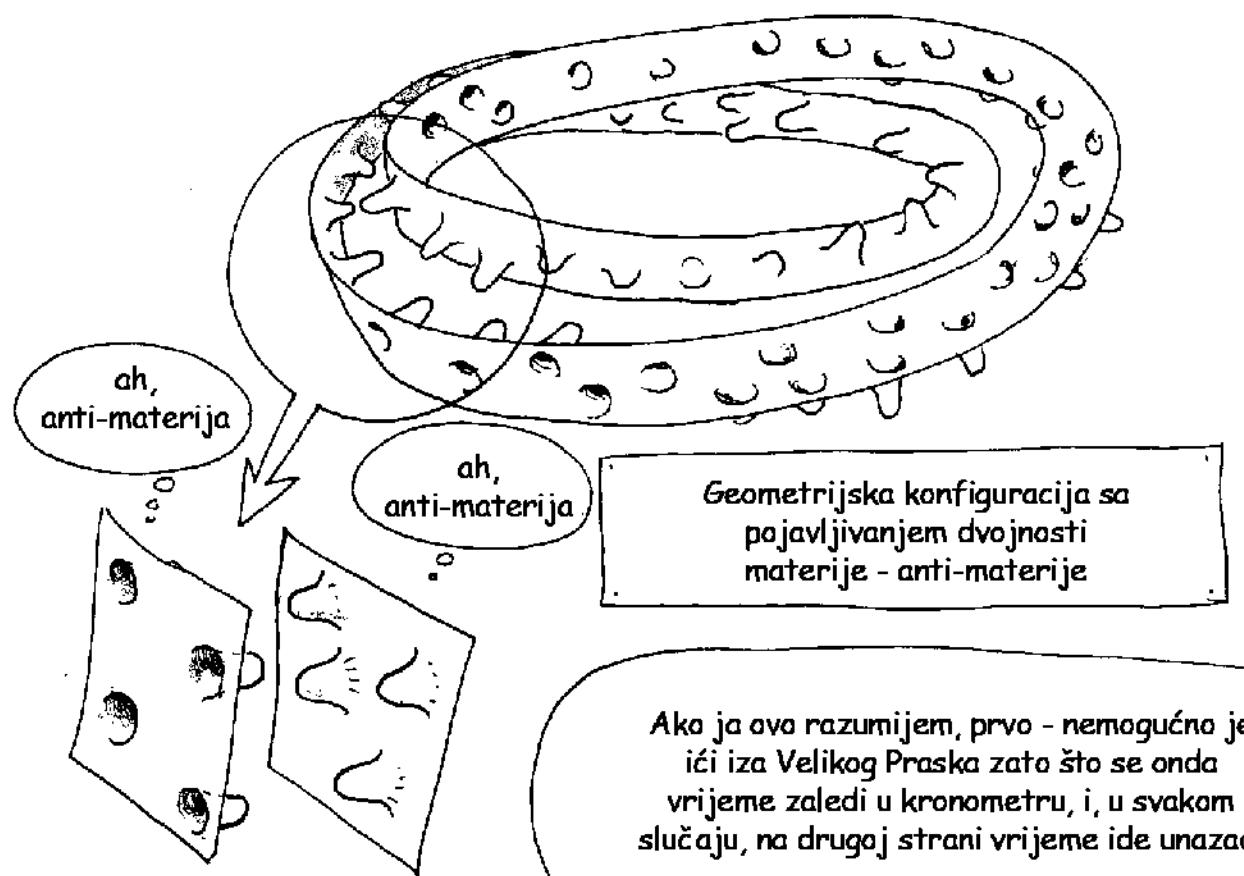
Tamo bude bila samo jedna vrsta materije, postojanje anti-materije, sudeći po terminima Abbe Lemaitre, "viđeno unazad"

Ovo bude bilo preostala deformacija zakrivljenosti

(*) Pogledaj "Na vrhu svijeta"

DIAKRONI I RETROKRONI

Ako jednog dana sretнемo retrakroniane što im reći?

Prepostavljam "Zbogom", zato što oni u svom osobnom vremenu odlaze

Hmmm, to je čudna konverzacija. Oni budu znali sve što mi budemo rekli ali nemaju pojma o onome što smo rekli ranije

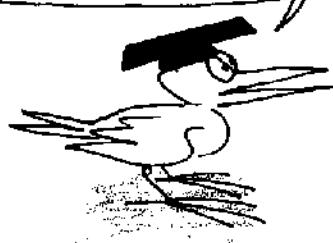

Zabrinjavajuće

To je zanimljivo sa ekonomске strane, oni se budu zanimali za naše rasipanje koje onda oni budu promijenili u neobrađeni materijal.

Archi je pitao kako možemo razmijeniti poruke sa retrokranima.

Oprostite mi, izgubila sam nit... gdje smo sad?

To mi se čini teškim, ako im pošaljemo poruku, kad je oni budu dobili, u njihovom vremenu, onda je oni budu slali

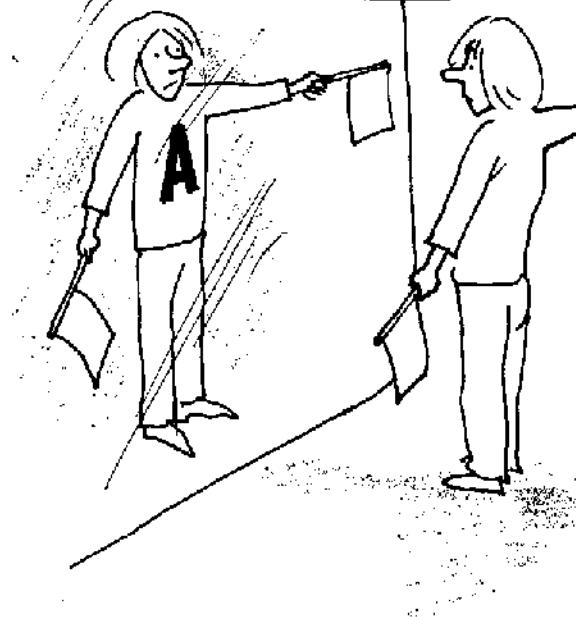
Znači sa ovim ljudima bilo kakva komunikacija je nemoguća

Ili postoji čovjek sa kojim mi nikad ne budemo mogli razmijeniti informaciju

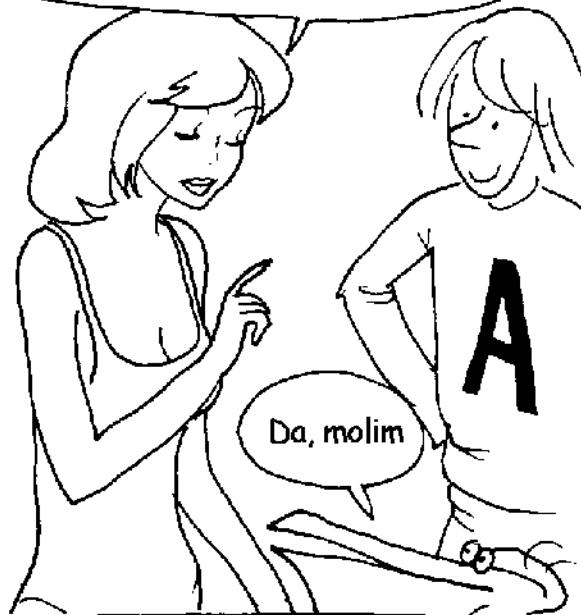
Pokušaj si poslati poruku kroz zrcalo

Ne budeš puna naučio.

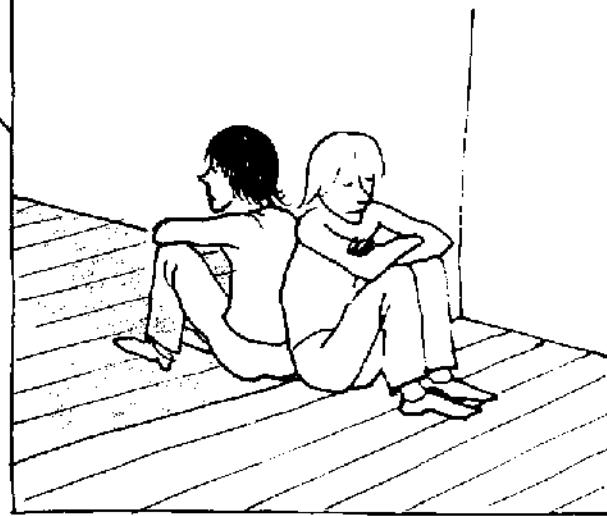
Ali... za Univerzum?

Volite priče.
Budem vam ispričala jednu

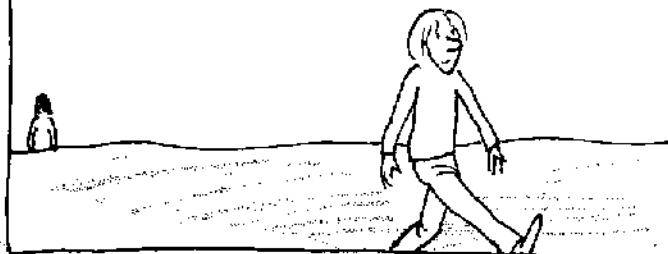

Da, molim

Nekad davnog živjela su dva dečka
koji su dane provodili oslonjeni
jedan o drugog, kao podupirači
za knjige

Živjeli su u istoj kući u istoj zemlji.
Jednog dana odlučili su otići pravo
naprijed od mjeseta življjenja, dečko
sa smeđom kosom je otišao na Zapad
a onaj sa plavom na Istok.

"Plavi" dečko reče "Ako je Zemlja
okrugla, hodajući pravo naprijed
nas dvojica bi se trebala susresti
na pola puta".

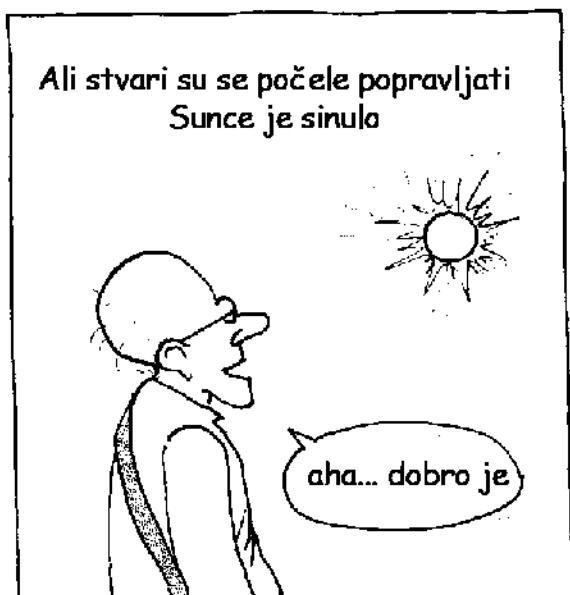
Put je bio nezamislivo dug i plavi dečko si je pomislio neće živjeti
dovoljno dugo za stići na drugi kraj.

Nevjerojatno je kako mi je oslabio vid
i opala kosa.

Kad je bio na pola puta, na drugoj strani svijeta, bilo je jako hladno a njemu je bilo još gore jer više nije imao kosu. Zaludno je čekao svog prijatelja.

Mučilo ga je što je izgubio vadičep,
ali jednog dana dok je jeo kod bunara
iskočio je vadičep iz bunara

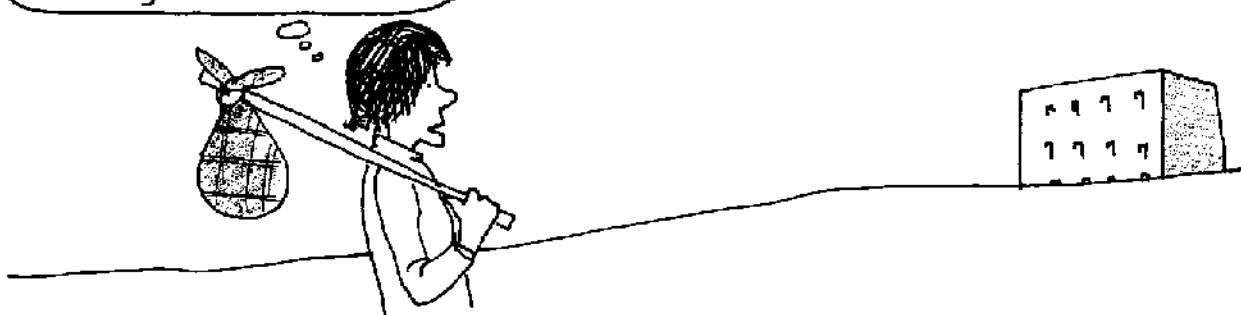

krug se zatvorio

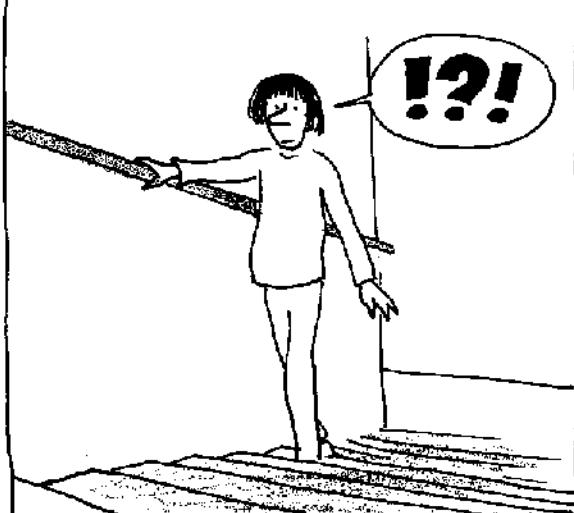
ali uprkos svojim naporima nije ga
mogao upotrijebiti

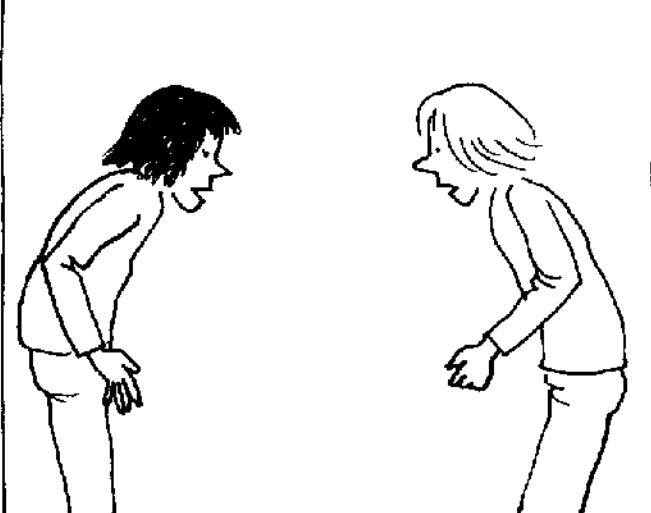
Napokon je u daljini ugledao zgradu
koju je davno napustio

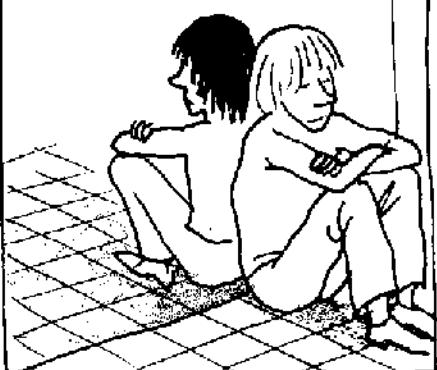
popeo se stepenicama i našao se
licem u lice...

... sa mladim dečkom plave kose...

i tako su ponovno sjeli
kao i ranije

i to je kraj ove priče

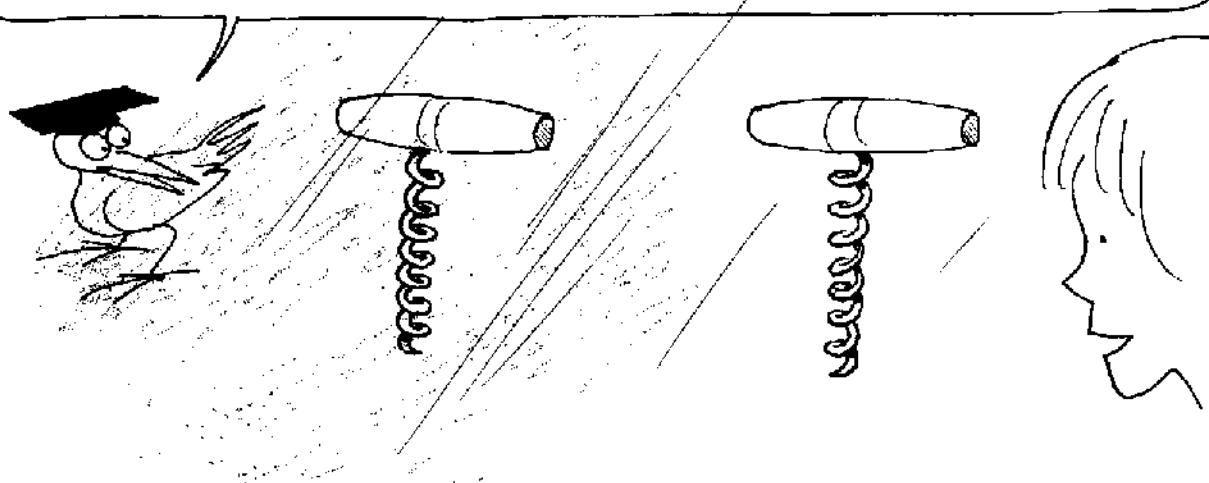
Skužio sam. Oni nisu zbilja
okrenuti jedan drugom leđa
a leđa, ta je kao neka vrsta
ogledala, prostorno-vremensko
ogledalo

Ali onaj dio o vadičepu... i bunaru?

Prvi bunar je bio Crna Rupa a drugi Bijela Fontana. Nije mogao
otvoriti flašu zato što je vadičep postao enantiomorfik-kao odraz u ogledalu.

(*) pogledaj "Crna Rupa", str. 61

VRIJEME I KVANTNA MEHANIKA

a vrijeme, što o tome misli kvantna mehanika?

Za kvantne fizičare Univerzum se svodi na schrodingerovu jednadžbu, koja rabi planck konstantu.

Svi događaji u Univerzumu su navodna rješenja po ovoj vodećoj jednadžbi

Ah, konačno jedna teorija koja sve objašnjava

Osobito vrijeme tp, Planckovo vrijeme(*), izjednačeno sa $0.53 \cdot 10^{-43}$ sekundi pridružen je ovoj jednadžbi. To je u osnovi nemoguće, uporabom Schrodingerove jednadžbe, za opisati fenomen sa trajanjem manjim od planckovog vremena tp

to je nešto drug...

(*) pogledaj Aneks D

To bi značilo - sadašnjost ima konačnu gustinu

Isto tako znači - povijest staje na 10^{-43} sekunde. Takođe su nemoguće za pojmovno dostizanje vremena $t=0$

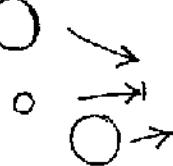
stvarno...

O čemu točno pričamo? Ako je Univerzum straj koji je njegov mehanizam?

Shematski poznati Univerzum je mješavina fotona i čestica materije, u razmjeri od tisuću milijuna prema jedan. Gravitacija kreira spojeve materije gdje fuzija kontinuirano pretvara materiju u radijaciju. Proizvodi tih reakcija zovu se "atomi"(*)

ti proizvodi nukleosinteze mogu međudjelovati bilo spontano ili apsorbiranjem fotona (fotosinteza), proizvodeći spojeve zvane molekule. Atomi se mogu raspadati tako što ponovno emituju fotone (nuklearno cijepanje)

atomi

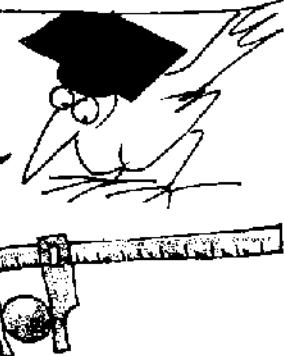
molekule

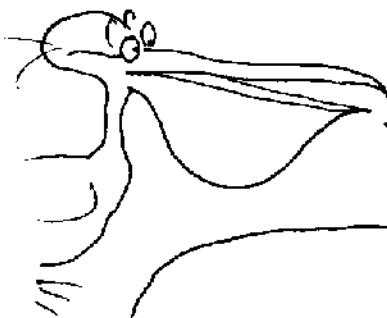
(*) pogledaj "Tisuću milijuna Sunca"

Materija i svjetlost su dvije manifestacije jednog istog entiteta. Energija-materija, svi se ovi fenomeni jednostavno prenose kao spora ponovna pretvorba dijela materije u formi foton.

Na početku vijeka pretpostavljeno je da su ove čestice materije držane u nepromjenjivoj veličini, to je tako reći energija-materija koju sadrže sačuvane vremenom.

Kakva je to magijska veza između veličine objekta i njegove energije?

Kao što znaš, u kvantnoj mehanici smatra se - sve čestice se valovito gibaju u svemiru, ka skupinama valova. Po definiciji ako je E veličina energije-materije nošena česticom, odgovarajuća duljina vala je $\lambda = hc/E$ (*)

Džep vala koju predstavlja čestica materije čuva svoju duljinu vala tijekom vremena

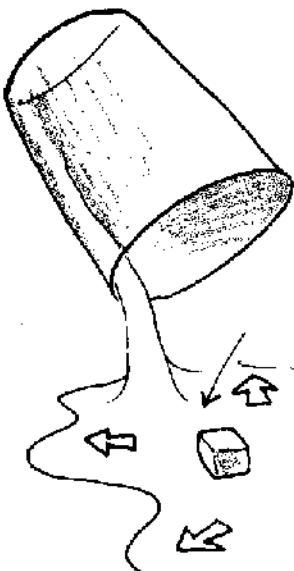

Fotoni prate širenje Univerzuma

(*)

h: Planck konstanta
c: brzina svjetlosti

60

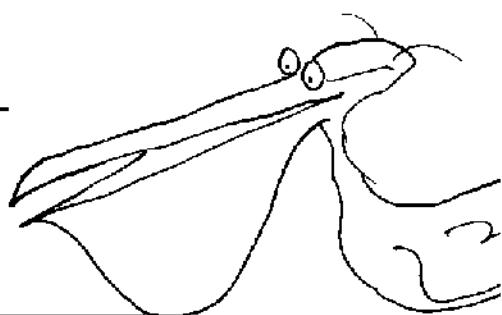

Dvije forme energija-materija, materija i fotoni, ne doživljavaju kozmičku ekspanziju na isti način

Ah da, materija je zaledena energija-materija(*)

Ukratko, Univerzum je izmišljen od zrna materije i fotona sa pregrštom praznine oko njega

Ne, ne Leon, praznina ne postoji. U kvantnoj mehanici Univerzum je površina koja nije svugdje "uglačana". Kad se protiče vide se određeni nabori koji predstavljaju materiju. Drugi nabori, fotoni, mogu se rastegnuti, to je ona što Univerzumu dozvoljava širenje

Ali... čekaj... ako energija varira kao suprotnost duljine vala, prostorno širenje čestice, onda se ovo rastezanje fotona prevodi ka kontinuiranom gubitku energije Univerzuma.

I očito nikog nije briga

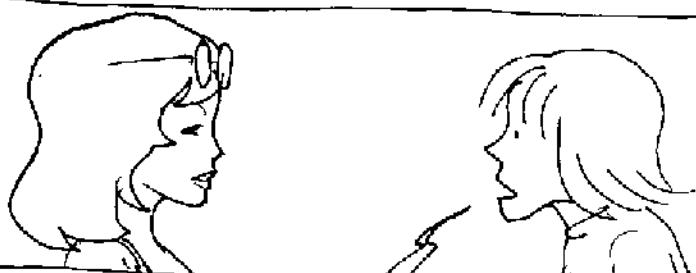
(*)

Pogledaj "Veliki Prasak"

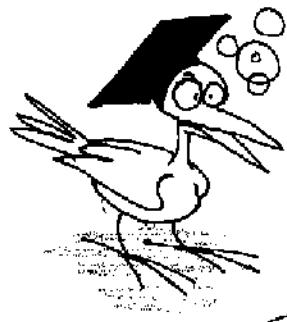
KOZMIČKO ŠIRENJE

Umjesto posotjanja Univerzuma sa konstantnom entropijom i promjenjivom energijom, bilo bi bolje imati suprotno. Pa...

Ako sam dobro shvatio, širenje ili ekspanzija Univerzuma ide ruku pod ruku sa razvojem prostora okupiranog originalnim fotonima, koji tvore osnovicu kozmološkog zračenja. Pod ovim uvjetima Univerzum bi se trebao svugdje proširiti.

Kako bilo, sudeći po astrofizičarima ni solarni sustav ni galaksije, pa ni skupovi galaksija se ne proširuju.

PA TKO ONDA PLAĆA CIJENU ZA TO ŠIRENJE?!

Pa Sofi?

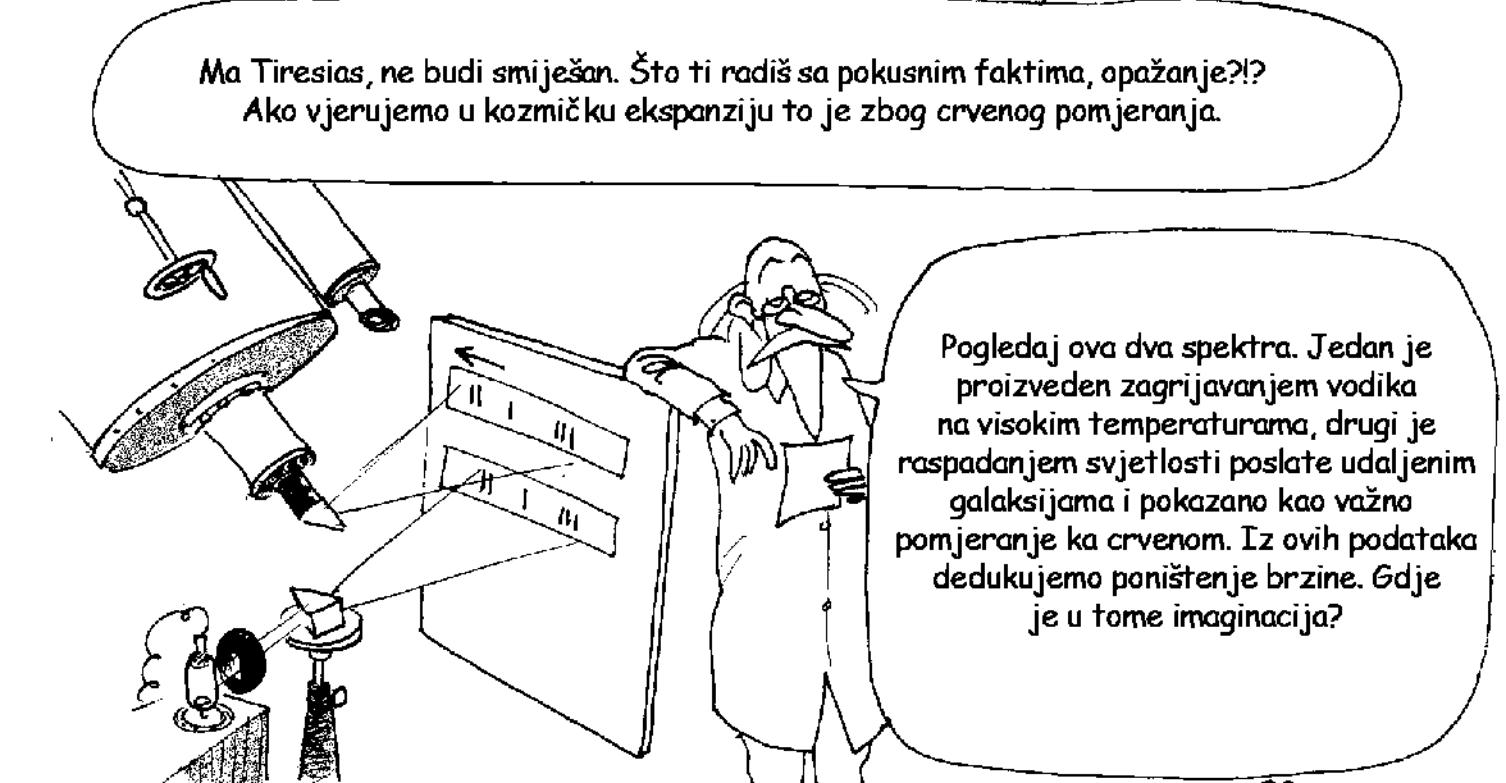
Emmm...

Reci mi, je li teorijska kozmologija ozbiljna?

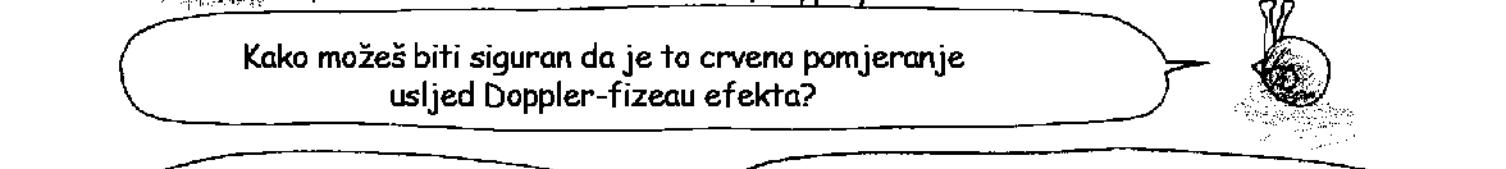

Nakon svega, možda je Univerzum
samo plod tvoje imaginacije

Ma Tiresias, ne budi smiješan. Što ti radiš sa pokušnim faktima, apažanje?!?
Ako vjerujemo u kozmičku ekspanziju to je zbog crvenog pomjeranja.

Pogledaj ova dva spektra. Jedan je proizведен zagrijavanjem vodika na visokim temperaturama, drugi je raspadanjem svjetlosti poslate udaljenim galaksijama i pokazano kao važno pomjeranje ka crvenom. Iz ovih podataka dedukujemo poništenje brzine. Gdje je u tome imaginacija?

Kako možeš biti siguran da je to crveno pomjeranje
uslijed Doppler-fizeau efekta?

a uslijed čega bi trebale biti?...

Kozmolog i filozof Milne koji je odbacio
ideju o ekspanziji Univerzuma, dao je
potpuno drugačije značenje za to smanjenje
učestalosti fotona.

Energija fotona je hv , gdje je h Planckova konstanta a v je učestalost.
Milne kaže "Pretpostavljamo si - energija fotona je očuvana ali je proporcionalna raste s vremenom. Onda, pri prijemu poruke, budemo izmjerili nižu frekvenciju v , bez dopler efekta, bez ekspanzije".

OK, vratimo se na širenje Univerzuma, ali širenje u relaciji sa čim?

Ima li tamo kozmotropa? (*)

Besmisical Spremnik i sadržaj Univerzuma su jedan te isti objekt. Jedina stvar koja se računa je mjera pomjeranja

U svakom slučaju ne možemo izmjeriti stvari na mjestu postanka koje su udaljene na milijune svjetlosnih godina. Moramo razviti sustav reprezentacije koji bude koristio opažaćima an prihvatljiv način.
U znanosti ne činimo ništa drugo do održati vanjštinu.

(*) Bukvalno: "mjesto gdje je Univerzum"

ŽUTI MODEL

(*)

Hmmm, kad si želimo predočiti širenje Univerzuma mi generalno rabimo predodžbu balona koji je napuhan i označen malim oznakama koje označavaju skupine galaksija.

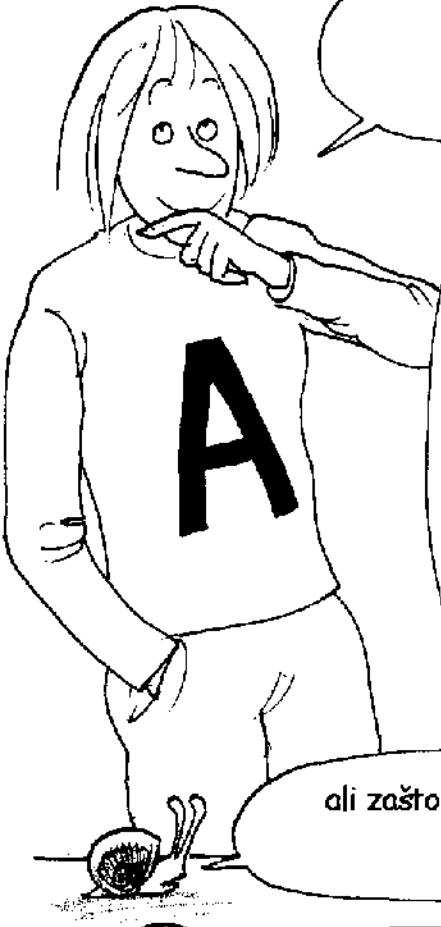
Ne, klasični model ne izgleda tako

Moraš staviti male naljepnice na balon zato što se skupovi galaksija navodno ne šire vremenom

U ovom slučaju kozmičko širenje odgovara sljedećim crtežima

(*) "Tumačenje kozmološkog modela sa promjenjivim malim brzinama": JP Petit, moderna pisma iz fizike A, Vol. 3, broj 16(1988) strana 1527-1532

"Kozmološki model sa promjenjivim malim brzinama, tumačenje crvenog pomjeranja": JP Petit, Moderna pisma iz fizike A, Vol.3, broj 18(1988), strane 1733-1744

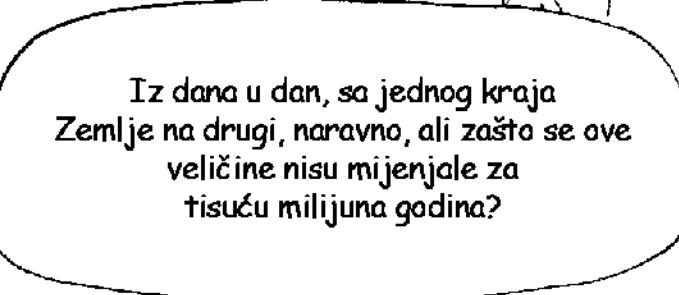
A zašto se svi objekti Univerzuma ne uvećavaju u isto vrijeme kao i Univerzum: galaksije, solarni sustav, elementarne čestice?

Moj mladi prijatelju, veličina objekata je utvrđena određenim brojem konstanti: konstanta gravitacije G , planck konstanta h , masa protona m , brzina svjetlosti C

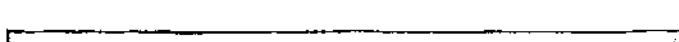
ali zašto su ove veličine G , h , m , C nepromjenjive?

Sve je to dobra poznato

Pa zato što se ne mijenjaju...

Iz dana u dan, sa jednog kraja Zemlje na drugi, naravno, ali zašto se ove veličine nisu mijenjale za tisuću milijuna godina?

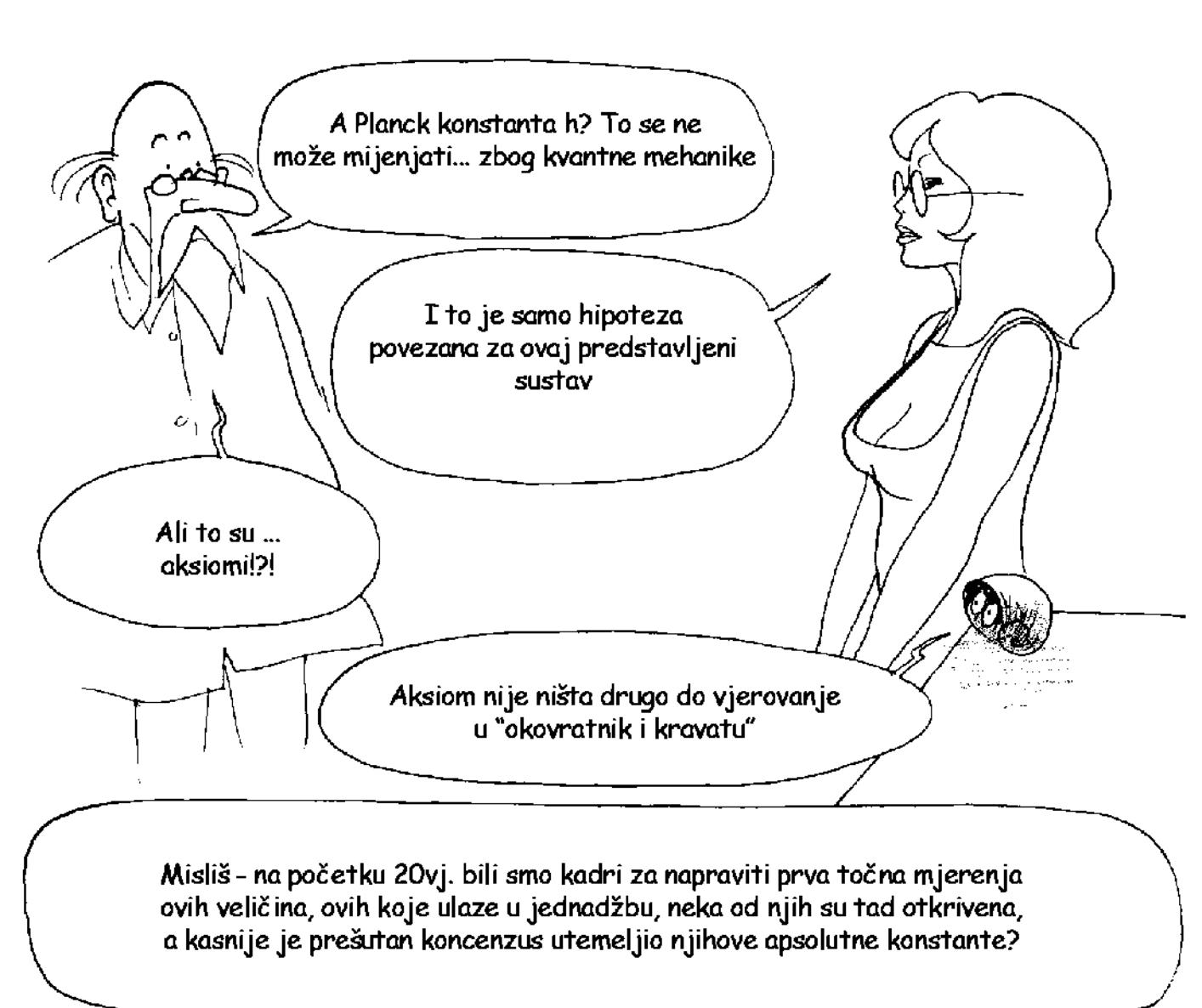
Možda si brzina svjetlosti C mora biti konstanta zbog ukupnog relativiteta...

ali ta nije nigdje napisano...

Ne?...

A Planck konstanta h ? To se ne može mijenjati... zbog kvantne mehanike

I to je samo hipoteza povezana za ovaj predstavljeni sustav

Ali to su ... aksiomi!?

Aksiom nije ništa drugo do vjerovanje u "okovratnik i kravatu"

Misliš - na početku 20vj. bili smo kadri za napraviti prva točna mjerena ovih veličina, ovih koje ulaze u jednadžbu, neka od njih su tad otkrivena, a kasnije je prešutan koncenzus utemeljio njihove absolutne konstante?

A što to mijenja Leon? Čovjek je oduvijek htjeo ograničiti Univerzum svojim fantazijama momenta. Možeš tu vidjeti čuvenu Platonovu poliedru(*), četri elementa. Danas su to ove konstante iz fizike

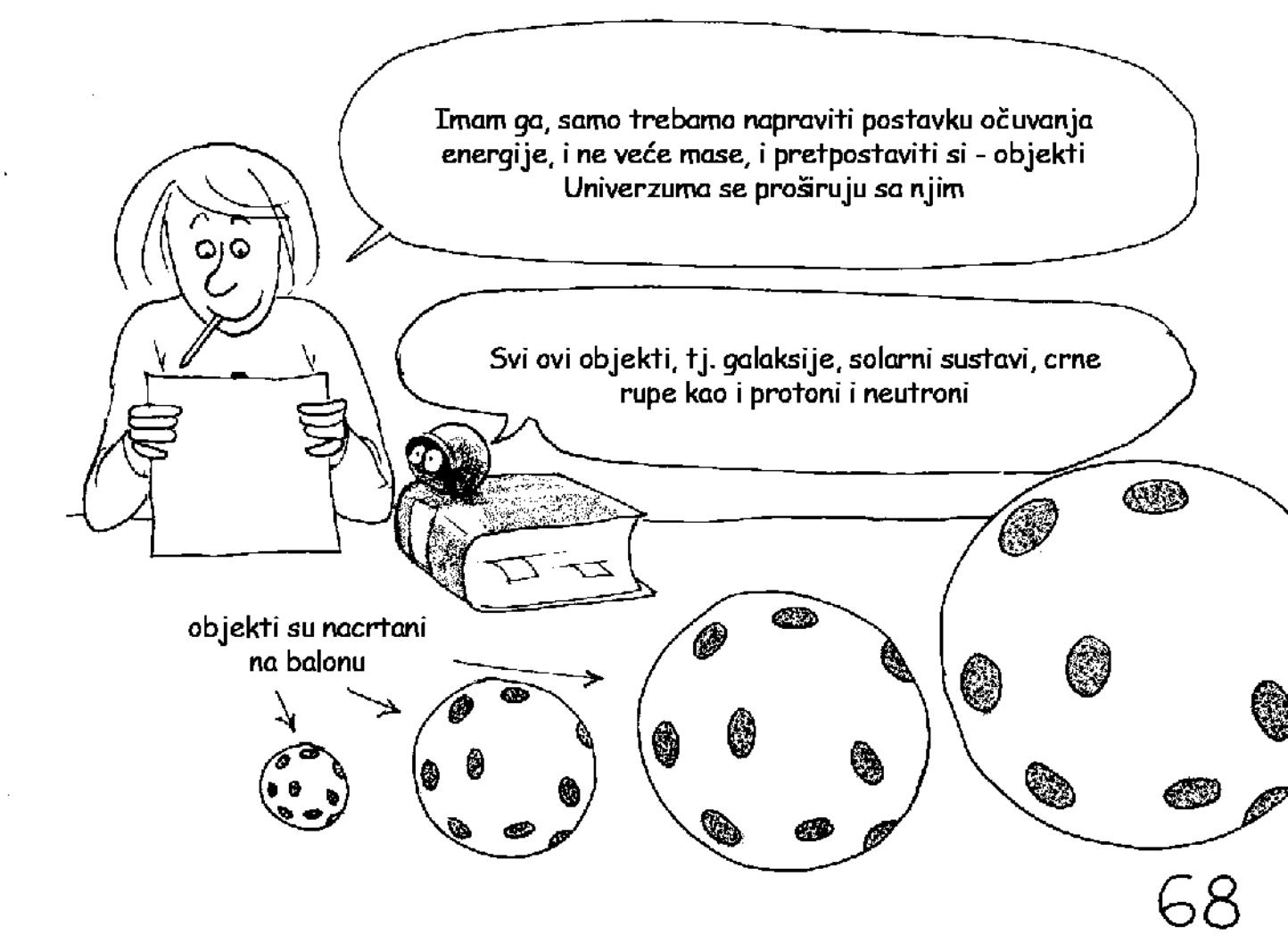
Samo malo, ne tako brzo!! Pokazano je - ako se dodataknemo izvjesnih konstanti iz fizike to dovodi do stvari koje su proturječne opažanju!

Da, ali što ako si uzmem u obzir ovo - sve se ove konstante vremenom mijenjaju, uključujući i brzinu svjetlosti?

brzina svjetlosti...

Ako dozvolite konstantama mijenjanje tijekom vremena, vi ih "oslobadate", isto tako trebate stvoriti nove zakone fizike za doprinjeti građenju nove pouzdanosti znanja.

SUPER-UVJETOVANOST

Imam ga, samo trebamo napraviti postavku očuvanja energije, i ne veće mase, i pretpostaviti si - objekti Univerzuma se proširuju sa njim

Svi ovi objekti, tj. galaksije, solarni sustavi, crne rupe kao i protoni i neutroni

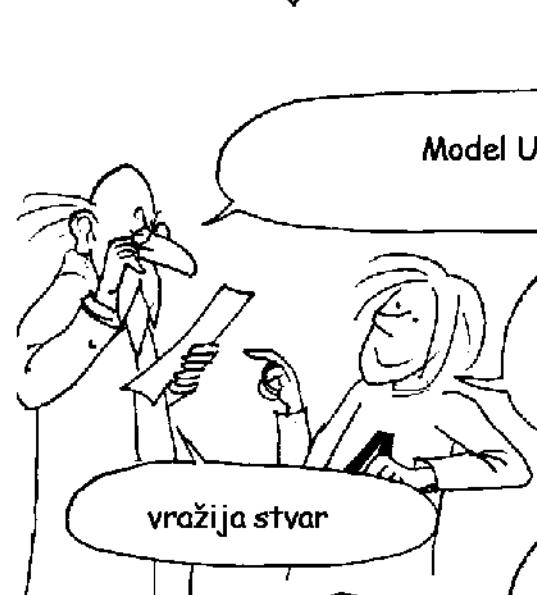
objekti su nacrtani na balonu

Učinkovito - to nam bude dalo beskonačnu brzinu svjetlosti $t=0$, koja se tako stalno umanjuje (*). Masa se povećava, ali energija mc^2 ostaje konstantna. Konstanta gravitacije se mijenja obrnuto masi... i sve je to rješenje za generalnu jednadžbu relativnosti čuvene Einsteinove jednadžbe.

aha, tu je znači
to !?!

Model Univerzuma je čudovište, himera. Što raditi
sa crvenim pomjeranjem.

Pogledajte, eno ga! Pronašli smo -
Planck konstanta varira kao t , znači vraćamo
se Milnevaj ideji

vražija stvar

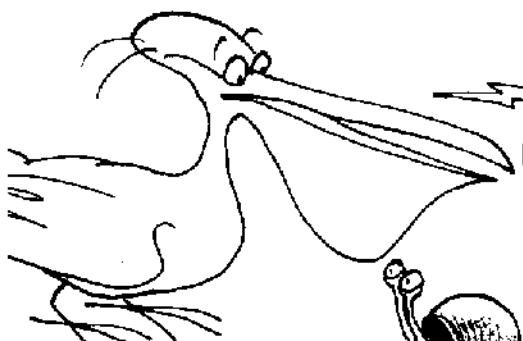
Hm... foton se emituje sa određenom energijom hv ,
to ga čuva. Tijekom svog puta Planckova konstanta
 h raste, tako i učestalost v , kako bude
bilo mjerjenje po prijemu, ona bude bila drukčija (**)
hmmm.... čudno!

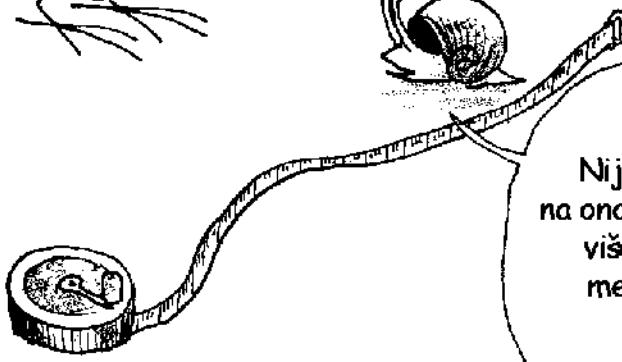
kvak!!

(*) u ovom modelu brzina svjetlosti C se mijenja kao $1/\sqrt{t}$

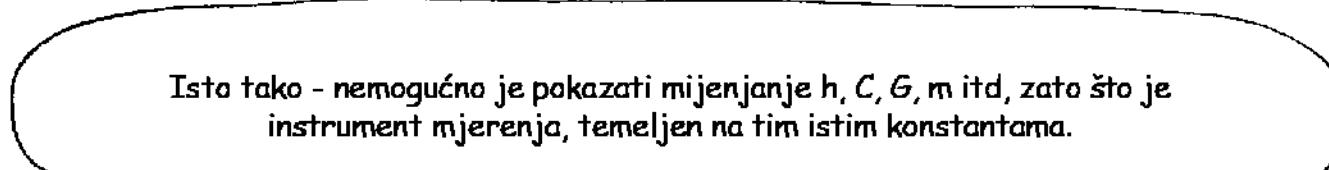
(**) pomjeranje Δv učestalosti je proporcionalno razdaljini izvora.
To nas vraća na Hubbleov zakon.

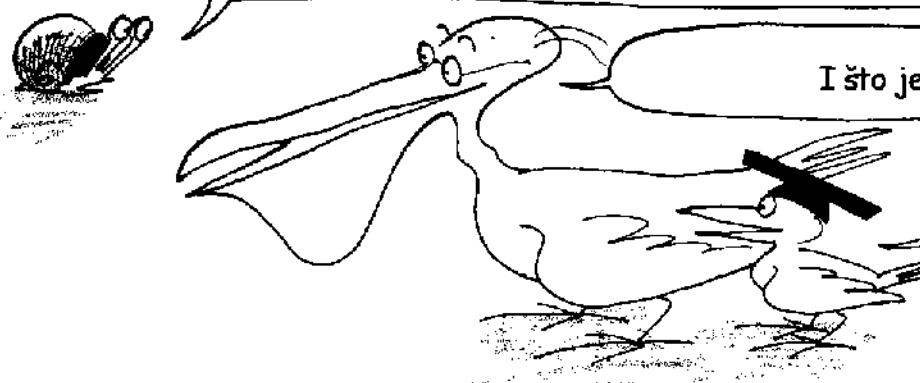
Ali ako to crveno premještanje nije više, uslijed doppler efekta, smanjenje brzine izvora, onda Univerzum više nije u ekspanziji?
Više ništa ne razumijem...

Nije me briga! Jedina stvar koja je bitna je vratiti se na ono što je uočljivo, crveno premještanje. U ovom modelu više ne možeš mjeriti nijedno širenje zato što se tvoj metar bude rastegnuo istovremeno kad i Univerzum.

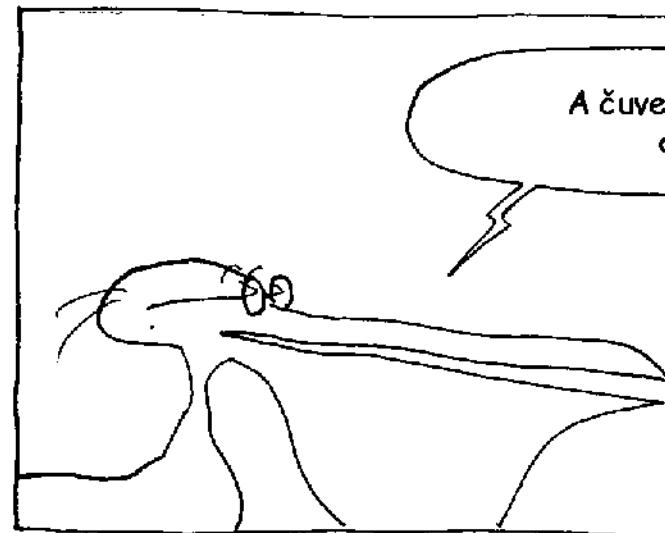
Isto tako - nemogućno je pokazati mijenjanje h , C , G , m itd, zato što je instrument mjerena, temeljen na tim istim konstantama.

I što je s entropijom?

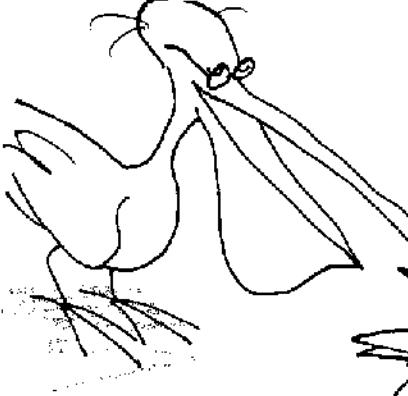
Raste sa vremenom t^* .
Paradoks sa stranice
broj 36 pada

A čuven inicijalni singularitet na $t=0$,
o kojem si toliko pričao?

(*) U ovom modelu entropija S mijenja se kao lag t (Aneks F)

Ako zamijenimo kranološku promjenjivu t za entropiju S singularitet više ne postoji, zato što onda ovaj takozvani "inicijalni tren" odgovara $S = -\infty$ (*).

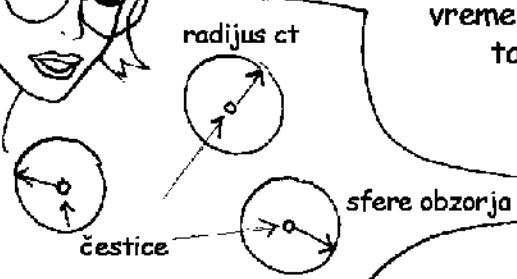
Pitanje stanje Univerzuma prije Velikog Praska postaje beznačajno.

A to znači - vrijeme ne bude bilo prava promjenljiva za opisati događaje već neka vrsta iluzorne opsjene.

Pa - kako smo nasrnuli na paradokse. Vidjeli smo na stranici 36, nitko ne zna kako objasniti očiti nered i osobitu istovrsnost Univerzuma, zato što, kad je bio mlad, čestice su potpuno ignorirale jednu drugu.

Ove čestice emitiraju svjetlosni val, pri brzini C , vremenu $t=0$, ali one se brzo udaljavaju jedna od druge tako da njihove "sfere obzorja" nisu pobijene. One su u stadiju savršenog autisma(*)).

Kako bilo - u super uvjetovanosti sfere obzorja prodiru tijekom svake epohe, rastu pri istoj brzini kao i sam Univerzum. Čestice međusobno djeluju. Nered i istovrsnost su sad poravnati.

(*) psihijatrija: potpuni izostanak komunikacije sa drugima.

A Planck-ovo vrijeme, to i dalje ostaje problem!
Ne možeš se riješiti svih paradoksa ?!?

Budemo to vidjeli, ovo vrijeme jednako je
 $\sqrt{\frac{hG}{C^5}}$, samo malo...

Planck-ovo vrijeme se mijenja kao ... t!
Planck-ova preporuka nestaje (*)

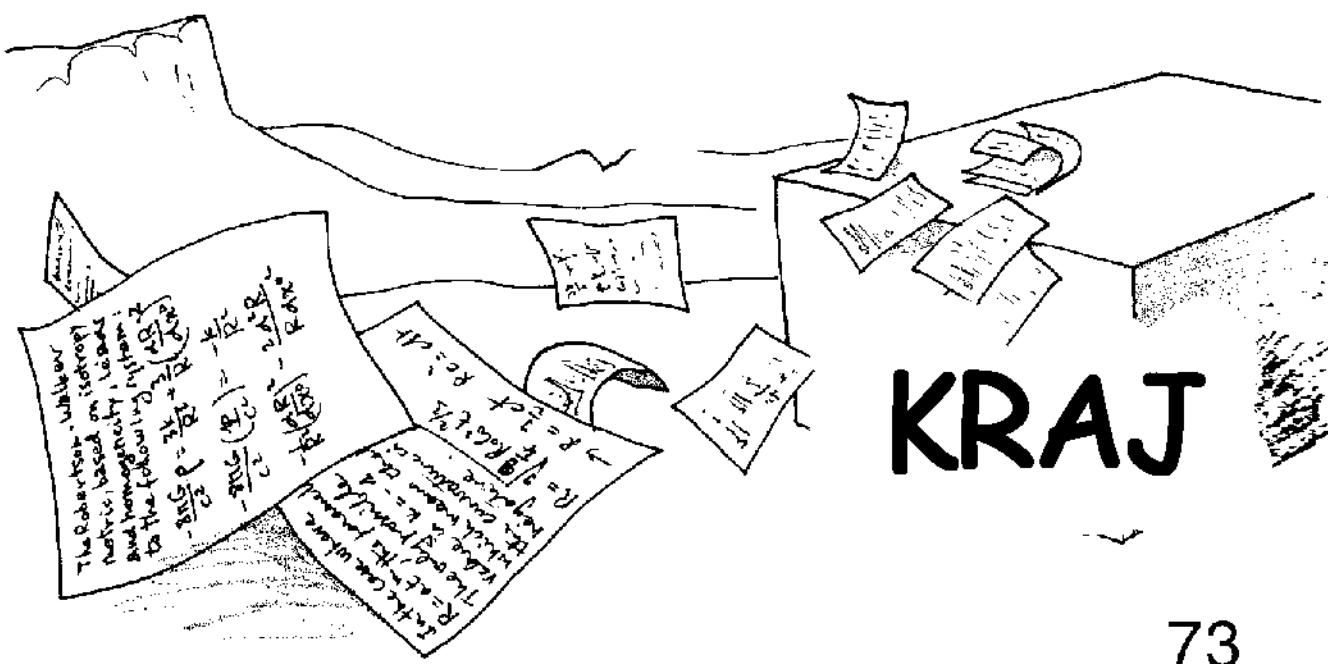
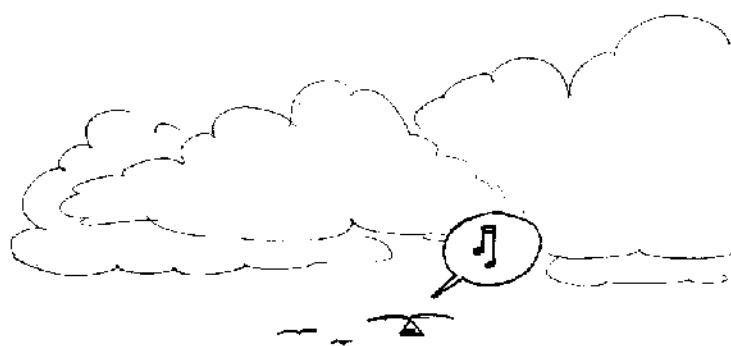
Još nešto?

Grrrrr

Tiresias gdje je Archi?

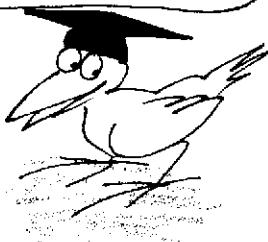
Mislim - tamo gore

(*) Pagledaj Aneks F

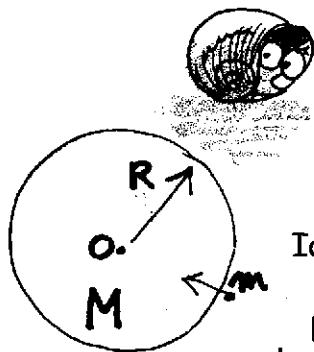
Moderna znanost ima reputaciju da je izgrađena iz užasno komplikiranih jednadžbi koje može razumjeti samo mali broj "pametnjakovića". Ali osnovne ideje su jako jednostavne i često se mogu dobro ilustrirati sa kalkulacijama sličnim onima kojima se služe vlasniti dućana

Sljedeće bilješke su primjeri tome

ANEKS A

Ili kako smo usvojili zakon evolucije Univerzuma u proračunu od tri crte

Idemo usporediti Univerzum homogenoj hrpi prašine sa radijusom R i masom M . Budemo računali na zrno prašine mase m na njegovoj površini. Možemo pokazati - upotrebljena sila na ovoj masi je ista kao ta proizvedena od strane svih masa M koncentriranih u centru O , to je tako reći $F = -GMm/R^2$

Upotrijebimo $\vec{F} = m \vec{a}$ mehaniku To daje: $-mR' = GMm/R^2$ gdje je $R' = R^2 + GM$

Drugim riječima - čuvena Friedmanova jednadžba. Idemo napraviti jedno od tri rješenja za ovu diferencijalnu jednadžbu. Funkciji $R(t)$ dajemo oblik $a t^b$, gdje su a i b dvije konstante za determinisati. $R = a t^b$ onda je $R' = ab t^{b-1}$ onda je $R'' = ab(b-1) t^{b-2}$

To stavljamo u jednadžbu i dobijamo $b(b-1)a^3 t^{3b-2} = GM = 0$, a to bi trebalo "raditi" bez obzira koliki je t .

Jedino rješenje: eksponent t mora biti nula, tako je $b = 2/3$ što daje $a = \sqrt[3]{9GM/2}$

$$R = \sqrt[3]{9GM/2} + t^{2/3}$$

$R(t)$ je karakteristična duljina ovog Univerzuma, ona se može usporediti bilo sa radijusom zakrivljenosti ili sa srednjom razdaljinom između dvije čestice.

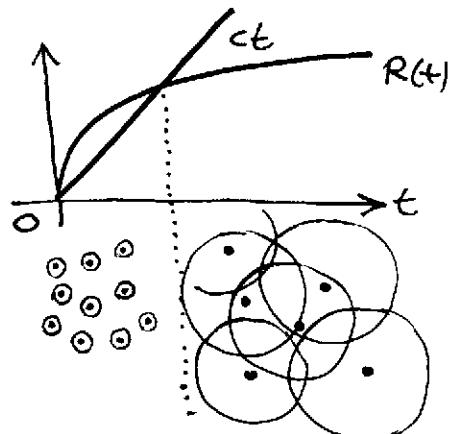

74

ANEKS B

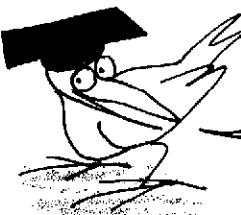
Autističan Univerzum

Odraz na krivoj $R(t)$ pokazuje ovo - širenje Univerzuma je započeto sa eksplozijom, brzina širenja se od tada postupno usporava. Ako uzmemo $R(t)$ kao prosječnu razdaljinu između dvije čestice, $c t$ predstavlja radijus elektromagnetskog vala emitovanog pri času $t=0$. Sa konstantnom brzinom svjetlosti vidimo radijus ove "sfere obzorja" ili pristupačne sfere, bude ostao inferiorniji prosječnoj razdaljinu između čestica u određenom vremenu, a te čestice se budu međusobno ignorirale tijekom tog vremena.

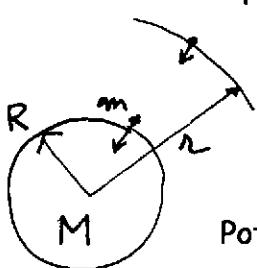

ANEKS C

Kako izračunati radijus Crne Rupe

Uzmimo zvijezdu sa radijusom R i masom M i masom m i njenom površinom. Pretpostavio da je to raketa. Energiju koju ona rabi ne može prijeći MC^2 , a to predstavlja svoj ekvivalent u energiji.

Idemo izračunati energiju koju mora potrošiti za omogućiti ovoj masi m izbjegavanje zvjezdane gravitacije. Sila je $F = -GMm/r^2$

Rad je $-GMm/r^2 dr$ gdje dr predstavlja malo gubljenje

$$\text{Potrebna energija je } E = - \int_R^\infty GMm/r^2 dr = GMm/R$$

Ova energija bude prešla maksimum dostupne energije ako: $GMm/R > mc^2$ onda $R < GM/c^2$ (Schwarzschildov radijus)

Precizniji proračun, uzimanje smanjenja mase u računu, daje preciznu vrijednost $R_s = 2GM/c^2$

Ako je masa M sadržana u Schwarzschildovom radijusu, nijedan objekat ne bude mogao izaći zato što je tražena energija superiorna mc^2 . Schwarzschildov radijus Sunca je 3.7km

Foton ima energiju hv . To predstavlja kvantitet materije ekvivalentno $m_p = hv/c^2$

to možemo izračunati izvlačenjem energije:- $\int_R^\infty GMm_p/r^2 dr = (GM/Rc^2)hv$

energija fotona koja vodi napuštanju zvijezde je: $E' = hv(1 - GM/Rc^2) < hv$

Fenomen gravitacionog crvenog premještanja ako je $R < GM/c^2$, zvijezda ne može emitirati svjetlost, to je Crna Rupa.

ANEKS D

Sad idemo Planckovim uvjetima

Prostorno proširenje čestice mase m je dano Compton duljinom $\lambda_c = h/mc$.
Pretpostavimo si da je čestica Crna Rupa. Onda bi ova duljina λ_c trebala biti identična Schwarzschildovom radijusu, tj. $h/mc = Gm/c^2$, a to daje $m_p = \sqrt{hc/G}$
što je jednako $10^{-5} g$. Teža čestica ne može postojati.

Onda je njen radijus $h/mc = h/c\sqrt{G/hc}$ tj. $L_p = \sqrt{hc/G^3}$

To je Planckova duljina $1,610^{-33}$ cm. Ništa manje ne može postojati u Univerzumu.

To je elementarni bod
u puloveru Univerzuma

To je foton sa duljinom vala $\lambda = c/v$. Njegova energija je $E = hc/\lambda$ i njegova ekvivalentna masa $m_p = E/c^2 = h/\lambda c$. Njegova Schwarzschild radijus je $R = Gm/c^2 = Gh/\lambda c^3$ što je jednako njegovoj duljini vala $\lambda = \sqrt{Gh/c^3} = L_p$.

Kada je duljina vala fotona jednaka svom Schwarzschildovom radijusu ona počinje kružiti kao što pas juri svoj rep, tako informacija može duže cirkulisati.

Pri toj duljini mi pripajamo vrijeme $t_p = L_p/c = 0,5410^{-43}$ sek

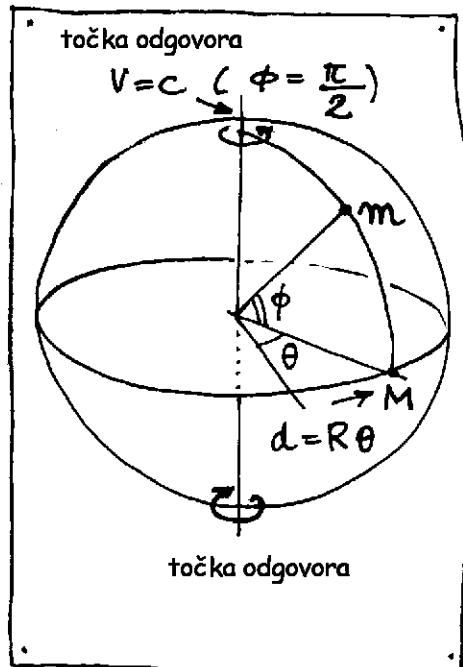
To je debljina sadašnjice

debljina stranice
u knjizi

ANEKS E

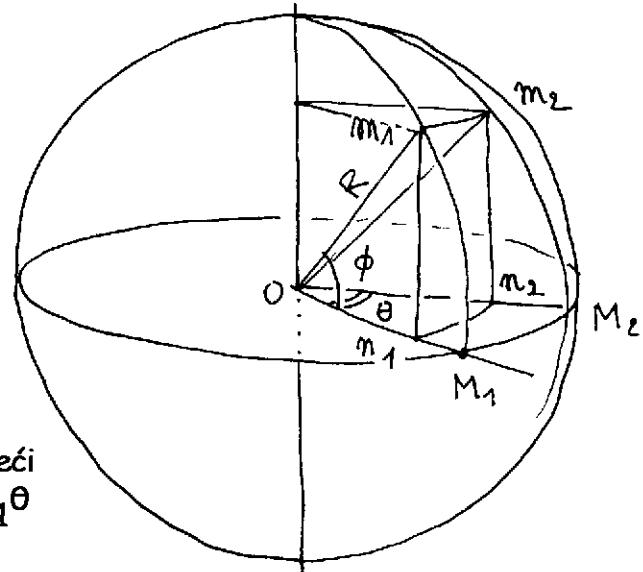
RELATIVNA FAZA SVEMIRA

Bude se zakrivilo i u svojoj poziciji i u brzini. Mi to budemo limitirali na jednu pozicionu dimenziju i jednu dimenziju brzine. Pozicija bude označena oznakom θ a brzina ϕ .

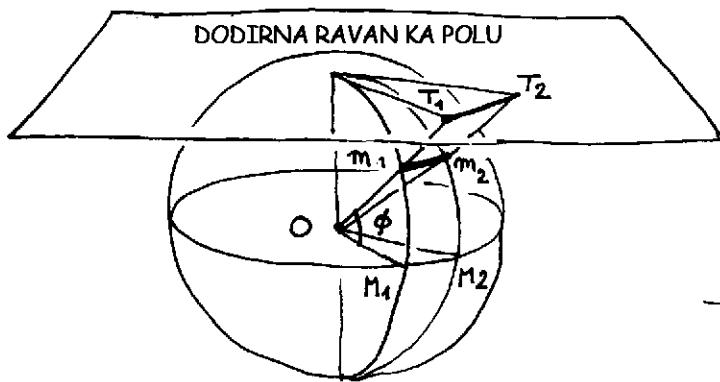
Za nepokretnog opažača premještanje objekta pri brzini V bude bilo $d=R\theta$ i njegova brzina bude povezana za kut ϕ relacijom $V = c \sin \phi$.

Za ovog opažača fotoni budu obujmili polove prateći putanje nulte duljine (pogledaj "Sve je relativno"), t.j. $M_1 M_2 = R\theta$ u premještanju.

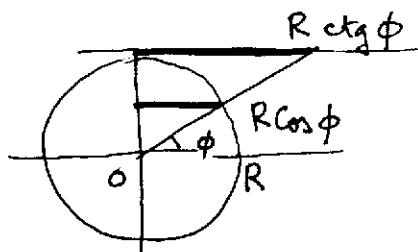

U prostornij fazi zbiljsko premještanje odgovara luku $M_1 M_2$ koji je projektovan u ekvatorskoj ravni sudeći po lukovima $n_1 n_2$. Segment $on_1 = R \cos \phi$, luk $n_1 n_2 = on_1 \theta$
kao $\cos^2 \phi + \sin^2 \phi = 1$ i $\sin \theta = v/c$
Dobijamo: $m_1 m_2 = M_1 M_2 / \sqrt{1 - v^2/c^2}$

A to je ništa drugo do čuveno Lorentzovo skupljanje. U faznom prostoru vrijeme nije slobodna varijabla. Odgovarajuće vrijeme je izračunato. Ono je proporcionalno luku $T_1 T_2$, projekciji lukova $m_1 m_2$ i dodirnoj ravni polova.

$$t = T_1 T_2 / c = (\theta R \operatorname{ctg} \phi) / c$$

Brzina V je relacija premještanje/trajanje $\frac{m_1 m_2}{T_1 T_2}$ onda

$$v = c \frac{\frac{R \cos \phi}{R \cot \phi} \theta}{\theta} = c \sin \phi$$

ANEKS F

SUPER-UVJETOVANOST

Mi "dajemo slobodu" svim "konstantama" u fizici. Npr G , konstanta gravitacije; h , Planck konstanta; c brzina svjetlosti; m masa protona ili neutrona.

U jednadžbi generalne uvjetovanosti, Einsteinova konstanta $x = -8\pi G/c^2$ je absolutna konstanta. Zato $G \approx C$ ($\approx$ znači "varira kao")

Pretpostavljamo - energija mc^2 je očuvana kroz vrijeme, m je masa čestice u mirovanju.

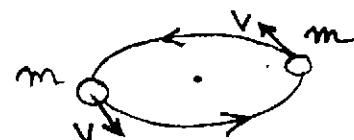
Pretpostavljamo si - galaksije, solarni sustav, crne rupe, protoni i neutroni "se uvećavaju" isto kad i Univerzum, čiji je obod uzet za izdednačavanje $2\pi R$

Napišimo radijus crne rupe (schwarzchildov radijus) uvećan za R i onda $Gm/c^2 \approx R$, kao $G/c^2 = \text{cte}$ onda $m \approx R$ kao i $mc^2 = \text{cte}$

$$Rc^2 = \text{cte}$$

$$C \approx \frac{1}{\sqrt{R}}$$

$$G \approx \frac{1}{R}$$

Uzmimo dvije zvijezde iste mase koje kruže oko centra gravitacije sudeći po kružnoj putanji radijusa r .

Centrifugalna sila je mV^2/r , međusobno gravitaciono privlačenje je $Gm^2/4r^2$

Ako r varira kao R , onda $Gm^2/R \approx mV^2/R$. Odatle

$$V \approx \sqrt{\frac{1}{R}}$$

Relacija $\beta = v/c$ je očuvana vremenom, kao i u energiji $E = \frac{mc^2}{\sqrt{1-v^2/c^2}}$

Prostorno širenje protona je dato njegovom compton duljinom $h/mc \approx R$ dobijmo

$$h \approx R^{3/2}$$

Rješenje Einsteinove jednadžbe: ako pretpostavimo - Univerzum je homogen i izotropan (metrika Robertsa ili Walkera), vodi diferencijalnoj jednadžbi: $\frac{2R''}{R} + \frac{R'^2}{R^2} (2+\beta^2) + \frac{kC^2}{R^2} (1+\beta^2) = 0$

gdje je $v = \beta c$ agitovana brzina galaksija u ovom "kozmološkom fluidu".

Tražeći rješenje tipa $R = at^b$ vidimo kako β eliminira sam sebe i da $k = -1$ daje rješenje $R \approx t^{2/3}$

k je nositelj zakrivljenosti

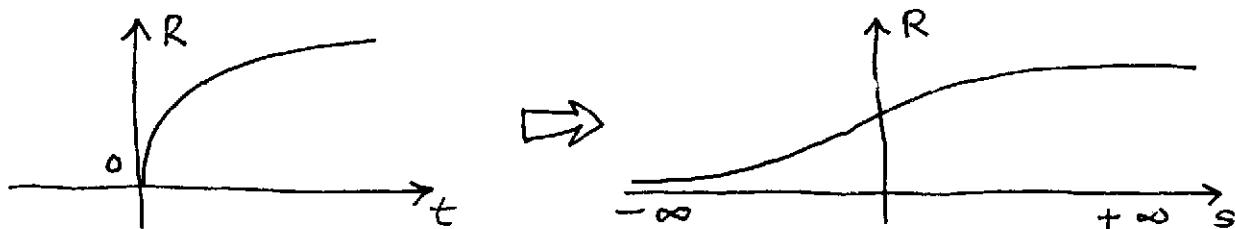
Zato ovaj Univerzum ima negativnu zakrivljenost (*)

Kozmološko obzorje je određeno integralom $H = \int_0^t C(T)dT$ i pronađemo $H = R(t)$

Zato je homogenost Univerzuma opravdano tijekom svake epohe

Entropija postaje $S \approx \log t$

U opisu gdje entropija mijenja vremensku varijablu, inicijalni singularitet jednostavno nestaje

Sve jednadžbe u fizici (Schrodinger, Maxwell, Boltzmann) su invarijanta dobijenih transformacija. Pronašli smo da je crveno premještanje proporcionalno razdaljinu (Hubbleov zakon). Sad idemo daleko do nekoliko stotina milijuna svjetlosnih godina, razdaljina izračunavanja za izvor je skoro identična razdaljini klasičnog modela.

Pretpostavljen je - energija fotona $h\nu$ je očuvana (kao sve energije) kao $h \approx t$ onda $v \approx 1/t$

Crveno pomjeranje nije više posljedica Doppler efekta već je dobitak od vječite besciljne Planckove konstante

1988 Barthel i Miller ("Nature", vol.333, Svibanj 1988) pokazali su - što su dalje bili radio-izvori oni su bili manji. To odgovara modelu gdje radio-izvori "rastu" sa samim Univerzumom.

(*) pogledaj "Geometrikon" i "Crnu Rupu"

Trenutno Archijev model ne
pobija ni jedan uočen fakat

A radi bolje nego klasični model
za radio-izvore

A što ti misliš Sofi?

Archijev model nije završen. Tu su i druge konstante
povezane za nuklearne procese i mi moramo
pronaći način za njihovo proučavanje, i to
je dio kozmologije.

Inače bude se uvećala kontradiktornost

On je zbilja zabrinut...

Misliš...